

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJU

A NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 amer. dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu štev. 606-70/3-24

Štev. 5 (515)

Leto XL

NOVO MESTO, 4. FEBRUARJA 1960

Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - UREDNIŠTVO IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilačeve ulice), Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročeni rokopiši in fotografije ne vračamo - TISKA Casopisno podjetje »Delo« v Ljubljani

Zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev

Le še dva kratka meseca nas ločita od pomembnega dogodka: nad 80.000 kmetov in njihovih družin v okraju se bo začelo posluževati pravic, ki jim jih daje lani sprejeti zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev. Nemalo skrbi in novega, zelo odgovornega dela čaka te dni in prihodnje tedne Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu kot njegove podružnice v Brežicah, Črnomlju in Vidmu-Krškem. Pred nami je popis kmetijskih proizvajalcev in njihovih družinskih članov, izdati bo treba 80.000 novih zdravstvenih izkaznic in pod. Da bi našim bralcem, zlasti na podeželju (ki so povsod v okraju že konec minulega leta toplo pozdravili sprejem novega zakona in z njim uresničenih dolgoletnih želja našega ljudstva), lahko povedali kaj več o tem zavarovanju in o njegovem sodelovanju pri popisu in ob začetku samega zavarovanja, smo zaprosili direktorja Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu, da nam je odgovoril na spodnja 4 vprašanja. Tovarš Miha Počrvina se je ljubezno odzval naši prošnji in povedal tole:

1. S 1. januarjem 1960 je začel veljati novi ZAKON O ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU KMETIJSKIH PROIZVAJALCEV, uporabljati pa se bo začel 1. aprila 1960.

Ljudska skupščina LR Slovenije na temelju ustavne zakonodaje na svojem zasedanju 26. novembra 1959 sprejela zakon o zdravstvenem zavarovanju

kmetijskih proizvajalcev, ki je začel veljati 1. januarja 1960, uporabljati pa se bo začel 1. aprila 1960.

V LR Sloveniji so potekale priprave za sprejetje tega zakona že od leta 1956, delali so razne elaborate, izračune, kakšno osnovo postaviti v obveznosti kmetijskih proizvajalcev v plačilu prispevka in

NOTRANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

V sklepih nedavnega plenuma Glavnega odbora Socialistične zveze je v posebni točki omenjena tudi vzgoja kadrov. Gre namreč za izboljšanje celotnega sistema vzgoje srednjih in višjih kadrov, kar je nedvomno najvažnejša naloga okrajev in republike. Mimo tega je treba še hitreje uresničevati šolsko reformo. Prav gotovo v zadnjem času ne razpravljamo o strokovnem izobraževanju brez posebnih namenov. Vse gospodarske dejavnosti, zlasti pa industrija in kmetijstvo potrebujejo nove in nove sposobne delavce. Veljaven sistem vzgoje je razvoj industrije že zdavnaj prerasel. Zlasti sindikati si prizadevajo, da bi sistem vzgoje prilagodili dejanskim potrebam v gospodarstvu. Še bolj važno pa je to, da nagrajevanje po delovnem učinku vključuje proizvajalce v večjo prizadevanje pri delu, obenem pa terja od njih tudi večje znanje. Proizvajalci terjajo, da jim nudimo poglobljeno, strojno in delu veliko bolj približno strokovno izobrazbo. Ker pa so vsi vključeni tudi v družbeno upravljanje, si želijo pridobiti tudi tisto znanje, ki jim bo olajšalo delo pri gospodarskem. Danes je še povsem jasno, da sta oba procesa, tako nagrajevanje po delovnem učinku kot strokovno izobraževanje povsem povezana in med seboj odvisna. Večji delovni uspehi bodo vse bolj odvisni tudi od večjega strokovnega znanja, še zlasti potem, ko bomo v tovarne začeli postavljati nove, modernije stroje, polavtomate in avtomate.

Izobraževalna središča v podjetjih smo začeli ustanavljati že pred leti. Toda priznati je treba, da v začetku niso pognala

Delo terja znanje

dovolj globokih korenin. Zdjaj pa, ko uvajamo tudi nagrajevanje, ki zahteva določeno znanje, niso le uradno priznana, temveč so nam tudi potrebna. Trenutno imamo v Sloveniji že 34 takšnih središč za strokovno izobraževanje. Pri večjih podjetjih bo treba takšna središča ustanavljati hitreje manjša podjetja pa naj bi se dogovarjala, da z združenimi močmi osnujejo izobraževalna središča, ki bodo vzgajala in usposabljala delavce za več podjetij hkrati. Izobraževalna središča so postala tako rekoč neizogiben člen v verigi usposabljanja naših delavcev, in sicer takega usposabljanja, ki upošteva dejanske potrebe in uči za delo in življenje. Menijo, da bi lahko imelo vsako tretje podjetje v industriji tako izobraževalno središče. Potrebe po sposobnih kadrih pa so tolikšne, da z ustanavljanjem izobraževalnih središč prav zares ne kaže odlašati.

Naglo ustanavljanje središč omogočajo tudi zadovoljiva sredstva, ki jih imajo v te namene gospodarske organizacije. Lani se je položaj močno spremenil. Stirlidesev odstotkov sklada za kadre je ostalo podjetju, letos pa se je ta odstotek povečal na šestdeset odstotkov, torej je materialni položaj še boljši. Lani so imela vsa podjetja v Sloveniji okoli 600 milijonov dinarjev, letos pa bo ta znesek dosegel že milijardo 300 milijonov. Tudi republika in okrajna sredstva so se povečala. Lani so imeli okoli 700 milijonov, letos pa bodo imeli okoli 750 milijonov dinarjev. Torej ostane republiki in okrajam najmanj toliko sredstev kot lani, čeprav zadržijo podjetja namesto prejšnjih 40, sedaj že 60 odstotkov sredstev. To navajamo tudi zato, ker bi bilo napak, če bi hoteli ta sredstva za vsako ceno zniževati. V prvi vrsti je treba namreč omogočiti, da začne v vzgojo v podjetjih, saj se bodo znali le tu najbolj približati dejanskim potrebam. Po uredbi o uporabi teh sredstev mora vsaka gospodarska organizacija že v začetku leta narediti program o uporabi tega denarja. Lani mnoga podjetja takih programov niso naredila ali pa so bili zelo površni že zato, ker niso proučili, kakšne strokovnjake pravzaprav potrebujejo, kaj jih je treba naučiti itd. Sestavljanje programa je torej kar resna naloga. Tudi zato lanske leto ponekod niso denarja uporabili dovolj pametno. Uporabljali so ga celo za stvari, ki bi jih kazalo resno grajati. Ni prav, če se sredstva, ki so namenjena za vzgojo kadrov uporabijo za tako imenovani študijski izlet v Benetke ali pa kaj podobnega. Sploh bo treba prenehati s temi poučnimi izleti.

Delavski sveti bodo morali skrbno gospodariti s tem denarjem, ki ga lahko uporabljajo samo za izobrazbo in prav bi bilo, da bi v zaključnih računih, ki jih bodo vsak čas proučevali in sprejemali, povedali lani.

kakšne pravice naj uživajo.

Sprejetjem tega zakona je sprejela družba zelo veliko odgovornost za zdravstveno zaščito kmetijskih proizvajalcev, saj minimalni prispevek, ki ga bodo plačevali kmetijski proizvajalci, ne bo zadoščal za kritje vseh stroškov za zdrav, zaščito. Tudi tukaj se kaže skrb ljudske oblasti do človeka in za njegovo zdravje, ker le zdrav človek lahko koristi sebi in skupnosti. Res je, da so prebivalci novomeškega okraja ta zakon težko pričakovali in ga ob sprejetju tudi toplo pozdravili, kar je popolnoma razumljivo, saj bo okrog 80.000 kmetijskih proizvajalcev zdravstveno zaščitenih. V tem je bistvo novega zakona.

V 8. členu zakona so naštetje bolezni, katerih stroški gredo v celoti v breme sklada zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev. To so v glavnem bolezni, ki zahtevajo dolgotrajno zdravljenje, kar je posamezni kmetijski proizvajalec v mnogih primerih sam težko plačal. Zakon prav tako določa, za katere zdravniške posege bo koristnik plačal delno tudi sam. Del stroškov, ki jih bo koristnik plačal sam, je z zakonom določen, in sicer od 10 do 50 % stroškov, razen za cepljenja, ki niso po posebnih predpisih obvezna 75%. Kar zadeva obveznosti plačila pri-

spetka, je določen z odlokom LR Slovenije (objavljen v Ur. listu LR Slovenije št. 2, 21. januarja 1960, ki pravi takole:

»Osnove za splošni prispevek, ki ga plačujejo vsi, ki imajo davku zavezane dohodke od kmetijstva, je katastrski dohodek, in sicer 2% od katastrskega dohodka. Splošni prispevek, ki ga plačuje vsak kmetijski proizvajalec zase in vsakega družinskega člana, ki je po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev zdravstveno zavarovan, se določi v letnem znesku po 1200 dinarjev.«

2. Uresničitev novega zakona in začetek kmetijske zavarovalne službe bo terjal prav gotovo veliko novega dela tudi v našem okrajnem zavodu. Kaj vse morate pripraviti, da bi delo s 1. aprilom letos nemoteno steklo in da bodo kmetijski zavarovanci lahko začeli uveljavljati pravice, ki jim jih daje novi zakon?

Odgovor. Ze prej sem omenil, da bo v našem okraju okoli 80.000 kmetijskih proizvajalcev po zakonu o zdravstvenem zavarovanju pridobil pravice do zdravstvenega zavarovanja. Za zagotovitev plačila stroškov zdravljenja, ki so z zakonom dolo-

čeni, se pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu ustanovi sklad zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev. Ta sklad bo upravljal odbor, ki bo štel od 11 do 13 članov in bo sestavljen iz kmetijskih proizvajalcev, zbora proizvajalcev OLO iz kmetijske skupine, zastopnikov Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje itd. Da bi zakon 1. aprila lahko začel uresničevati, so potrebne velike priprave, ki jih bodo morali izvršiti občinski ljudski odbori in krajevni uradi, popisati bodo morali vse kmetijske proizvajalce. (Nadaljevanje na 4. strani)

To je novo Senovo. Stanovanjske hiše, ki jih vidite na sliki, je senovski rudnik zgradil po vojni. Niso samo te tri. Na desno od njih jih je še nekaj in tudi ob cesti proti Koprivnici je zrasel del novega naselja. Senovskim rudarjem in vsem drugim delovnim ljudem čestitamo za vse dosedanje delovne zmage, za občinski praznik - 9. februar - pa jim želimo prijetno praznovanje in vesel oddih!

Občanom Senovega ZA LETOŠNJI OBČINSKI PRAZNIK

Sestnajst let je za nami. Za nami so leta trpljenja, bojev in zmag. Za nami so leta povojnih uspehov. Vendar so v srcu mnogih ostali neizbrisni spomini dogodkov iz dni narodnoosvobodilnega boja. Tudi naši občani se živo spominjajo mnogih dogodkov. Svetel in drag jim je spomin na prihod XIV. udarne divizije v naše kraje, ki je pomenil prelomnico v tedanjem boju proti okupatorju.

Od tega dne, to je od 9. februarja 1944 je minilo 16 let in letos že sedmič praznujemo obletnico tega dogodka, ki je postal občinski praznik vseh občanov občine Senovo. Pomemben je zato, ker bo ostal v spominu ljudi, ki so okusili vojne grozote na lastni koži, ki so brezmejno ljubili ta košček rodne grude in ga branili pred pohlepim tujcem.

Samo za hip se pomudimo v tistih časih. Vključ nasilju sovražnika, nazvali nenehno preganjanju, naši ljudje na čelu s Komunistično partijo niso klonili. V brezkompromisnem boju, kakršnega so lahko vodili le Partiji zvesti sinovi in hčere naše domovine, je sovražnik iz dneva v dan bolj slabil.

Brestanjski grad in trume nesrečnežev, ki so iz dneva v dan šli v izgnanstvo s svoje lastne zemlje, to je bil še en pečat na že tako zapeteno usodo okupatorja.

Narodnoosvobodilno gibanje se je takoj ob prihodu okupatorja leta 1941 razvilo tudi na sedanjem območju občine Senovo in Posavju in se čedalje bolj širilo. V jeseni leta 1941 je odšla skupina mladih komunistov in skojcev iz Senovega in Brestanice in se skupaj z ostalimi borci priključila brežiški četi, ki je večina padla na Kunejevem hramu 28. novembra 1941. Sovražnik ni imel več miru v tem delu Posavja. Vsako leto se je narodnoosvobodilno gibanje vedno bolj širilo. Bohorski gozdovi in osvobodeno kozjansko področje je že bilo v močnih rokah partizanskih enot, že se je izpod bohorskih planot čula pesem Titovih borcev in aktivistov.

Prihod XIV. divizije je temu neomejenemu zaupanju in trdni volji v zmago vili novih moči in še bolj okrepljeno čvrsto odločnost - boriti se do kraja pod vodstvom Partije, ki je v teh letih dokazala, da je edina sposobna voditi naše ljudstvo do zmag in svobode.

Nato je prišlo leto zmag in osvoboditve. Z novim polumom so naši ljudje prišli v roke kramp, lopato in kladivo. Tudi v naši občini smo pričali številnim uspehom, ki so ponos vseh občanov.

Naš rudar je spet krepko zadržal pod zemljo in je tisoče in tisoče vozičkov napolnil s črnim diamantom. Nesheto delovnih odkrivanj in pohval so prešli naši delovni kolektivi kakor tudi posamezniki za delovne uspehe povojnih let. Naš kmet, ki je bil za časa narodnega boja tudi stebel naše borbe proti okupatorju, se je po zmagi vključil v gospodarski sistem in se z ljubeznivo posvetil obdelovanju zemlje. Vsako leto je bilo več članov kmetijskih združenj in tudi sedaj sodeluje velika večina delovnih kmetov v sodelovanju s kmetijsko zadrugo, ker se zaveda, da je v skupnosti moč in pot za boljše življenje raven in večjo proizvodnjo.

Zrasla so nova stanovanjska poslopja. Povečala se je gradbeno, komunalna in ostala dejavnost. Ljudje pod Bohorjem so pokazali, da znajo dobro gospodariti.

Danes ob občinskem prazniku, ko bežno pregledujemo uspehe v našem gospodarstvu kakor tudi težave, katere smo morali prehoditi, smo lahko na vse to ponosni. Naš ponos je predvsem v tem, da so naši občani pravilno razumeli številne naloge, pa tudi težave, s katerimi smo se srečali na naši poti, ki nas je vodila pri izvrševanju posameznih nalog. Naši delovni in kmetijski ljudje, naše prebivalstvo je tudi v delavskem upravljanju dokazalo polno razumevanje socialističnih odnosov. Iz leta v leto lahko ugotovljamo vedno večje uspehe na celotnem področju.

Tudi letošnji občinski praznik naj ob takšni ugotovitvi uspehov da novo spodbudo za nadaljevanje uspehov v celotnem gospodarskem, družbenem in političnem življenju naše občine. Ti uspehi ne bodo izostali, če bodo naši občani tudi v bodoče pokazali prizadevanje in voljo, da vložijo ves trud in sodelovanje v skupne napore vseh graditeljev naše socialistične domovine.

Izražam polno zaupanje v senovske občane in sem prepričan, da bodo le-ti tudi v bodoče osvajali na področju gospodarstva, kulturnega in ostalega življenja nove in večje uspehe. Hkrati iskreno čestitam vsemu prebivalstvu občine za letošnje občinsko praznovanje!

KAREL STERBAN
predsednik Oblo Senovo

V R E M E

ZA ČAS OD 4. FEBRUARJA DO 14. FEBRUARJA:

Prihodnja številka

Dolenjskega lista bo izšla v povečanem obsegu kot jubilejna številka ob desetletnici izhajanja okrajnega glasila SZDL v sredo, 17. februarja 1960. V četrtek, 11. februarja Dolenjskega lista ne bo.

UREDNIŠTVO
IN UPRAVA LISTA

Brez tehnike ni socializma

In brez socializma ni tehnike! Temi besedami je lani tov. Franc Leskošek-Luka začel tretji kongres LT Slovenije. Člani plenuma okrajnega odbora LT Novo mesto so v nedeljo, 31. januarja, pregledali dosedanje uspehe pri uresničevanju nalog, ki jih je ljudski tehniki postavil kongres. Seje sta se udeležila predsednik plenuma odbora LT Slovenije Milko Goršič in sekretar Ljudez Prvinšek ter domači predstavniki garnizona JLA, okrajnega sveta Svoboda, okrajnega odbora DPM in AMZ. Lanski kongres je množičnost, dejavnost ljudske tehnike na vsi na področju kmetijstva, širjenje tehnične vzgoje med šolsko mladino (tudi v obveznem pouku) in njeno dejavnost v stanovanjski skupnosti ter gospo-

darstvih organizacijah označil kot osnovne naloge ljudske tehnike. 24 novih organizacij LT, 25 novih klubov mladih tehnikov in 41 novih krožkov mladih tehnikov je bilo ustanovljenih od začetka 1959 do danes. 436 odraslih članov in 16.506 pionirjev, ki v LT sedaj sodelujejo, je več kot podvojilo njele ne vrste. Občinska vodstva so kadrovske šole šibka, zato jih bo treba letos ukrepti. Radioamaterska in fotokinoamaterska komisija sta bili najmanj delavni. Prva zaradi nerazumevanja strokovnjakov, ki jih je v okraju dovolj, a ne sodelujejo, druga zaradi organizacijskih slabosti, saj je ljubiteljev fotografiranja dovolj in tudi precej neizkoriščenih kinoaparatur in diaporojektorjev je v okraju.

Organizacija se bo čvrsteje usmerila v tehnično dejavnost na vasi, predvsem v vzgojo traktoristov in strojnih tehnikov, saj dosedanje uspehi niso zadovoljivi. Z vsestranskim sodelovanjem LT v industriji bo treba pomagati pri vzgoji delavca in ga usposabljanju za avtomatizacijo. Delavec bo vedno manj fizično in vedno bolj z znanjem doprinesel k napredku. To je osnovna misel, ki naj usmerja delo LT v industriji.

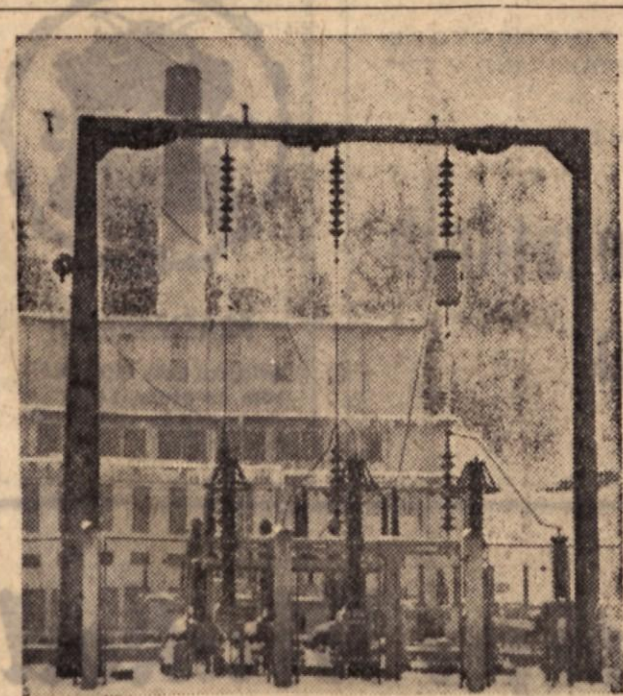
V stanovanjski skupnosti nastaja novo torišče dela LT. Pomankanje raznih obrti zahteva hitrih ukrepov, ki naj stanovanjcu omogočijo vsaj to, da bo sam popravil laze razne okvare. Ljudska tehnika bo ustanovljala opremljene delavnice v stanovanjskih blokih v sodelovanju s Socialistično zvezo in stanovanjsko skupnostjo. V teh delavnicah (napravi si same, jih nazivajo drugod) bodo stanovalci lahko sami opravljali manjša popravila.

Zanimljiva manifestacija ljudske tehnike letos ne bo priredila. Sodelovala bo le na zletu bratstva in edinstva v Novem mestu, sicer pa skušala utrditi osnovne in občinske organizacije v temnem sodelovanju z vsemi družbenimi organizacijami. 13 inženirjev in tehnikov, ki so dosedaj vključeni v LT, je premalo. Pristigniti strokovnjake, okrepiti občinske odbore LT in izobraziti še letos instruktorje, so zato 3 naloge, ki jih je plenum prav tako postavil v ospredje. Se naprej bo ljudska tehnika skrbela tudi za varstveno prometno vzgojo otrok v šolah.

Na sel plenuma se so dogovorili tudi o načinu delitve dohodkov lanske loterije LT. 1 milijon 65 tisoč dinarjev so razdelili tako: 300 tisoč dinarjev bodo uporabili za opremo tehnične delavnice na učiteljskih, saj je temeljna vzgoja obvezni šolski predmet in je delavnica zato na učiteljsku res potrebna. Preostanek bodo dobili občinski odbori LT sorazmerno z vrednostjo prodanih srečk.

SZDL na Dvoru tekmuje

Krajna organizacija SZDL na Dvoru je napovedala predkongresno tekmovanje vsem ostalim organizacijam SZDL v občini. Na Dvoru so lani pridobili 105 novih članov, tako da je zdaj 60% volivcev vključenih v SZDL. Tekmovali bodo v političnem študiju, komunalnih delih, združnem sodelovanju in pridobivanju novih članov.

Vsem prebivalcem občine Senovo in vsem delovnim kolektivom Brestanice in Senovega čestitamo za letošnji občinski praznik s toplimi željami za nove delovne zmage!

Delovni kolektiv
ELEKTRARNE BRESTANICA

Novi regres pri prodaji premoga

Zaradi povečanja železniške tarife s 1. januarjem 1960 se bo spričo večjih transportnih stroškov podražila tudi cena premoga. Da ne bo prizadeta tudi široka potrošnja, je Zvezni izvršni svet sprejel odlok o spremembi regresa za široko potrošnjo. S tem je povečan dosedanj regres pri premogu za letne mesece od 40 na 45%, za zimске mesece pa od 30 na 35%. Le tako bo ostala regresirana maloprodajna cena premoga na dosedanj raven.

15.130 izvodov

tedenske naklade smo dosegli z današnjo številko »DOLENJSKEGA LISTA«
Število rednih naročnikov: 14.170, kolportaza: 960 izvodov

Še enkrat: 2.964 stanovanj

V zadnji številki smo pod naslovom »2964 stanovanj« bilo ocenjenih poročal o delu ocenjevalcev v novomeški občini. V zadnjem odstavku smo omenili zločno pretrko o tem, ki so jo vodili na posvetovanju SZDL v Kandiji. Ker smo na ta članek iz večjih strani prejeli kritične pripombe, dodajamo naslednje pojasnilo:

Zločno pretrko je povzročilo nepravilno delo ocenjevalne komisije pri Oblo Novo mesto. Komisija je prejela točno navodila, kako naj pri ocenjevanju postopa. Pri delu je zagrešila več grobih napak. Nosič stanovanjske pravice niso dobili zapisnikov o točkovanju neposredno po opravljenem točkovanju, čeprav so bile

točke ocenjene, ker so točkovač zapisnike prepisovali doma. Stanovalec je zato prejel zapisnike popravljene in pozneje, torej z rezultatom, ki je bil drugačen od skupno ugotovljenega in ki ga je stanovalec podpisal. To je groba kršitev stanovanjskih pravic. Kontrolorji so bili dolžni popravljati ocene v prisotnosti stanovalec in v njegovem stanovanju, ne pa sami v pisarni stanovanjskega urada.

Naj omenimo še to, da so tako ocenjevalci kot kontrolorji zapisnike večkrat popravljali. Ko so jih končno stanovalec prejeli, so bili zapisniki tako polni popravkov v različnih barvah, da stanovalec res ni vedel, katera ocena je dokončna.

Zločna pretrka torej ni bila posledica ekonomskega pretrka, kot posledica kršenja demokratičnih pravic državljanov. Tu pa imajo svoj delež tudi terenske družbene organizacije, ki so državljanom nov zakon o najemninah in njegove posledice premalo resno razložile. Političnega pojasnjevanja bo treba pri vseh podobnih važnih nalogah v bodoče precej več. Samovoljno postopanje popisovalcev in kršenje demokratičnih pravic državljanov s strani posameznih službenec občine pa je upravičeno razburilo volivce.

Znova lahko ugotovimo: do pretrkanja, nesporazumov in nepotrebnega razburjanja pride vedno takrat, če ljudje niso s stvarmi dobro seznanjeni. Glede tega pa je bilo zadnje čase v Novem mestu že več upravičenih pripomb, da tako organizacije kot Oblo niso storile vsega, da bi državljanom seznanili z vsem potrebnim gradivom in pomenom novih uredb, zakonov in drugih predpisov.

V Črnomlju: združitev treh podjetij

Na sestanku združenega kolektiva Zore, Mizararske zadruge in Mizarja v Črnomlju so se v torek, 12. januarja pogovorili o perspektivi in nadaljnjem poslovanju združenega podjetja. Izvedli so tudi priprave za volitve organov delavskega upravljanja in sprejeli sklep, da bodo volitve v nov delavski svet 27. januarja. Razen tega so imenovali še nekaj komisij.

Dan pozneje je bila tudi seja odbora sindikalne podružnice podjetij Kovinar in Mizar. Na seji so obravnavali priprave za občni zbor sindikalne podružnice in sklenili, da bo ta zaradi odcepitve Mizarja, ki se priključuje k Zori, v petek, 5. februarja. Na tej seji so obravnavali tudi nekatere probleme in nepravilnosti, ki se dogajajo v podjetju Kovinar. Ugotovljeno je namreč, da so v tem podjetju precej sprti z disciplino, pa tudi samovoljaje se je že preveč razbohotilo. Zato bodo morali

organi delavskega upravljanja v tem podjetju močno poprijeti, da se stanje čimprej izboljša. Pri tem pa jih seveda ostale družbene in politične organizacije ne smejo pustiti osamljene.

ENKRAT VEČ ELEKTRIKE!

Se nekaj o brestaniški Elektrarni. O njej smo že pisali, da bo vgradila drugi agregat, ki bo imel prav tako moč kot sedanji — 12,5 megavata. Lahko vam povemo, da dela kar dobro napredujejo. Temelje za novo turbino je SGP Pionir zgradil že konec lanskega leta. Delo opreme in turbine postopoma že dobivajo in montirajo. Za montažo je bilo že vse pripravljeno sredi januarja, toda dobava se je malo zakasnila in zaradi tega tudi montaža. Kotel, čigar dele bodo dobili v kooperaciji s KSG Stuttgart in Termoelektro Beograd, bodo začeli montirati v avgustu ali septembru letos.

Turbino bo montirala »Jugoturbina«, kotel »Termoelektro«, za montažo razdelilne postaje in razdelilne naprave pa se še niso pogodili z nobenim podjetjem, verjetno pa bo to delo opravila mariborska »Hidromontaža«. Celotna investicija bo veljala milijardo 153 milijonov dinarjev. Največ bo stala turbina, generator in kotel, skoro vse ostalo v elektrarni pa je bilo že zgrajeno za dvojno zmogljivost, se pravi za dva agregata po 12,5 MW. Drugi agregat bo šel v pogon predvidoma v drugi polovici prihodnjega leta.

Kar proizvajala Elektrarna sedaj, je za potrošnike premalo. V glavnem bomo vse njihovo električno energijo porabili v okolišju. Napajajo 20 kilovoltno daljnovode »Celuloze« v Vidmu-Krškem, v Rudniku Senovo, Planini, Sevnici, Krškem in 110 KV daljnovod Novo mesto. Glavni odjemalci je »Celuloza«. V Elektrarni razmišljajo še o predelavi ogorkov, ki ostanejo pri kurjenju kotlov, v gradbeni material — gramoz. Ta gramoz bi bil lahak in zelo primeren za betoniranje. O tem še ne povedo dosti, ker so o tej predelavi šele začeli razmišljati in razpravljati.

J. P.

Letos: 300 novih vajencev

Obrt v novomeški občini bo potrebovala letos novih 300 vajencev. Lani je bilo podpisanih 207 učnih pogodb. Najbolj primanjkuje vajencev za gradbeno stroko, saj se jih kljub velikim ugodnostim v tej stroki prijavljajo za uk zelo malo. Vajenci v gradbeništvu imajo brezplačno stanovanje in hrano, mesečne nagrade višje od predpisanih, gradbeno podjetje jim plača šolnino in oskrbnino v času pouka v vajenski šoli ali na tečaju, tudi delovne obleke dobijo brezplačno. Ugodnosti je torej na pretek. Mladi ljudje in njihovi starši pogosto premišlujejo, kam v uk, za gradbeno stroko pa vajencev vseeno primanjkuje. Zelo malo zanimanja je tudi za uk v izumirajočih obrtéh kot so lon-

čarstvo, dimnikarstvo in kovaštvo, tudi v krojaški obrti je slabo. Nasprotno pa za šivilje vedno zmanjka učnih mest, saj je na pretek deklet, ki bi se rada izučila te obrti. Res ne vemo odgovora na vprašanje, zakaj je premalo šiviljskih obratov in zakaj so usluge v njih tako drage, ko je vendar delovne sile dovolj na razpolago?

KOMERCIALISTA, SKLADIŠČNIKA, ŠOFERJA C-D kategorije, več skladiščnih in pomožnih DELAVCEV

ZAPOSILIMO TAKOJO ALI PO DOGOVORU PROMETNE ZVEZE UGODNE S STANOVANJE V TEM LETU NE RAZPOLAGAMO.

ZGLASITE SE PISMENO ALI OSEBNO V TAJNISTVU PODJETJA

Tovarna tekstilnih potrebščin

Ljubljana-Rudnik 24

Upor alžirskih ultrakolonialistov je končan. Začel se je bil v soboto 23. januarja in nekaj dni je kazalo, da bo zamajal temelje V. republike, kakor imenujejo sedanjo Francijo predsednika de Gaulle. Toda nekaj je bilo narobe. Predvsem se poskus upor ni pridružil francoski armadi v Alžiriji, medtem ko se je javno mnenje v Franciji odločno strnilo okrog predsednika de Gaulle. Zakaj, če bi zmagali uporniki, bi morda zmagali fašisti tudi v metropoli — to je na ozemlju Francije.

Poročali smo že o intervjuju, ki ga je imel poveljnik padalskih enot v Alžiriji general Massu s dopisnikom Münchenskega časopisa »Süddeutsche Zeitung« Kempfom, in o tem, da je bil Massu poklican v Pariz in tam odstopil s položaja poveljnika padalskih enot. Povod za »upor« je bila prav ta odstopitev, saj je bilo znano, da je Massu človek, ki je zelo priljubljen pri alžirskih veleposelstvih in drugih kolonialistih.

Neredi so se začeli že 23. januarja in kmalu so se pojavile prve barikade. Izoblikovali sta se dve jedri odpora: v palači zavarovalnice »Compagnie Algérienne« pod poveljstvom Josepha Ortiza, voditeljem »francoske fronte« in domišljavega integranta ter na univerzi pod vodstvom še bolj domišljavega 27-letnega Lagailarda. Uporniki so se utrdili in oborožili z avtomatskim orožjem in ročnimi bombami in govorili, da bo redna vojska vsak čas prestopila na njihovo stran.

Kljub krvavemu spopadu s policijo, ki je terjal več smrtnih žrtv na obeh straneh, ni prišlo do večjega prelivanja krvi. Vrhovni poveljnik general Challe si ni upal poslati vojske v neposreden naskok na barikade in vse je kazalo,

da čas dela za upornike. Položaj je bil zares nenavaden. Ljudje s te ali one strani barikad so se šalili, se mirno pomenkovali in dogovarjali. Zdmo so prihajale ženske, ki so nosile košare z jestevinami in pijačo, tako da upornikom ni bilo treba trpeti ne lakote ne žeje, čeprav so jim vojaška oblastva odvzela elektriko in zaprla vodo.

Vse to se je seveda dogajalo ob vsakdanji hdemonstracijah proti generalu de Gaulle, za »francosko Alžirijo«, za

Upor je končan

»večno Francijo«, ob delitvi letakov z napihanim besedilom, ob srboritih izjavah Lagailarda, Ortiza in drugih voditeljev upora ter omahovanju armade. Uporniki so očito pričakovali, da bo de Gaulle popustil in odstopil od svoje izjave 16. septembra 1959, ko je Alžircem priznal pravico do samoodločbe.

Toda de Gaulle ni popustil. V govoru, ki ga je imel v petek 29. januarja je vztrajal pri svoji septembrski izjavi in pozval upornike, naj se vdajo. Takrat je bil položaj še zelo negotov in baje je bil celo de Gaulle pod vtisom omahovitosti armade v Alžiriji. Medtem pa se je začel proces, ki bi ga lahko imenovali »strnitev sil« okrog predsednika de Gaulle. Francozi so se resno zbal zmagati fašizma v Alžiriji in potemtakem tudi v Franciji in so ne glede na pomisleke, ki jih imajo do de Gaulle in njegove politike, izjavili, da stoji kot eden za predsednikom republike. Delno je prišlo do tega procesa tudi v Alžiriji.

riji in mestu Alžiru. Res je, da so po mestu demonstrirale množice ljudi, ki so šlele tudi po dvesto tisoč oseb, toda samo Alžir ima skoraj pol milijona prebivalcev. Poveljstvo vojske je stalo trdno za de Gaulle, omahljivi padalski oddelki so neko noč izginili z važnih krajev, prišli so namesto njih legionarji, kordoni vojske so postajali čedalje gostejši in ženske — glavna nada upornikov — »ki naj bi s svojimi telesi zaščitile junake« na barikadah, so čedalje redkeje prihajale do barikad.

Uporniki so postajali osamljeni. Postalo je očito, da vojska ni na njihovi strani. Demonstracije so se sicer nadaljevale in so dosegle vrh še v nedeljo 31. januarja, toda bitka je bila izgubljena. Zadnji udarec je bil zadan upornikom, ko je vojaško poveljstvo poklikalo pod zastavo prav tiste rezerviste, ki so se pridružili upornikom na barikadah in so z njimi vred tvorili jedro odpora. Tako je število mož na barikadah plahnelo in v ponedeljek 1. februarja so se uporniki vdali. Lagailarde se je sam prijavil oblastvom (zdej je že v Parizu, kjer bo prišel pred sodišče), Ortiz pa je zbežal.

De Gaulle je potemtakem zmagal. Toda kaj sedaj? Voja v Alžiriji se nadaljuje in Pariz še zmerom vztraja pri pacifikaciji in zavrača vsakršna politična pogajanja z zastopniki alžirske narodnosvobodilne fronte. Če ne bo storjen korak naprej, bo zmagala nad kolonialisti v Alžiriji jalova.

Najtrši oreh: občine

30. januarja je priredilo Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov uspešno posvetovanje o kmetijstvu

Pred posvetovanjem sta bili prebrani dve poročili. Predsednik OZZ Tone Pirce je v svojem poudaril pomen investicij za kmetijstvo. Nakazal je nekaj naglog družbenih posestev in kmetijskih združenj. Prva naj se usmerjajo v specializirano proizvodnjo. Krepijo naj sodelovanje organov delavskega samoupravljanja in uveljavljajo nagajevanje po učniku. Kmetijske zadruge naj doslej kampanjsko pogodbeno proizvodnjo preusmerijo v gospodarsko donosno. Le tako bodo okrepile svoje sklade. Delo s šolsko in vaško mladino ter kmečkimi ženami je pomembno za izpreminjanje miselnosti na vasi, je poudaril na koncu. Inženir Janez Miklavc je nakazal, kam naj bi se v skladu z naravnimi pogoji razvijala kmetijska proizvodnja posameznih področij v okolišju. Posebej je obdelal naloge sadjarstva, vinogradništva,

živinorejske in poljske proizvodnje. Njegovo poročilo omenjamo le mimogrede, ker mu bomo v eni izmed prihodnjih števil dal več prostora.

Povzemamo glavne misli iz zelo živahne razprave. Družbene kmetijske poslaste se usmerjajo predvsem v živinorejo. Po večini proizvodnja kme in nakup živine sta pogoj uspešne živinoreje. Specializacije v vinogradništvu in sadjarstvu, (toba je zelo donosno) je premalo v gospodarsko donosno. Le tako bodo okrepile svoje sklade. Delo s šolsko in vaško mladino ter kmečkimi ženami je pomembno za izpreminjanje miselnosti na vasi, je poudaril na koncu. Inženir Janez Miklavc je nakazal, kam naj bi se v skladu z naravnimi pogoji razvijala kmetijska proizvodnja posameznih področij v okolišju. Posebej je obdelal naloge sadjarstva, vinogradništva,

obnovljenega, tako je povedal nekdo od prisotnih.

Na občinah so v kmetijstvu zadovoljni z malim in ne želijo, da bi jih kdo v njihovem mlku motil. To ni prav. Želimo več sodelovanja in več zanimanja občin za kmetijsko proizvodnjo. Občina budno spremlja razvoj industrije, posreduje v podjetjih, se zanima za delo delavskih svetov, na kmetijstvu pa pozablja. Pri vsklajevanju zemljiških odnosov uresničevanju investicij in izdelavi ureditvenih načrtov pa kmetijski strokovnjak brez občine ne more uspevati. Kmetijska služba ni več pospeševalac, postala je že organizator proizvodnje. Nujno je torej, da se odnosi z občino uredijo. Le če bodo občine do marca letos sprejele ureditvene načrte za površine najboljših združenj in pri urejanju odnosov na vasi res odigrale vlogo oblastvenega organa, bo kmetijska proizvodnja uspešna. Razonizirajo kmetijskih površin morajo občine uzakoniti in tako dati kmetijskim strokovnjakom trdno osnovo za njihovo delo. Ureditveni načrti so težka naloga. Brez potrebnih strokovnih ustanov, poročnih kot jih že ima živinorejska služba, te naloge ne bomo mogli izpolniti. Na kratko izražena misel, ki je prevečevala vso razpravo naših kmetijcev, bi bila: velike naloge v kmetijski proizvodnji bomo uresličili le s podporo občin in zato to pomoč zahtevamo.

Inž. Vilma Pirkovič, podpredsednica OLO, je pozdravila posvetovanje v imenu okrajnega komiteja ZKS. Poudarila je, da so bili naši kmetijski plani, ki smo jih leta 1958 sprejeli, zelo pogumni. O njih so dvomili strokovnjaki doma in v tujini. Zveza komunistov se je pri uresničevanju teh planov naslonila na Socialistično zvezo in mlade kmetijske strokovnjake. Ti so razen strokovnosti v gospodarskem boju pokazali tudi smelo željo po napredku. Pred leti smo bili do njih še nezaupni. Toda družba zna ceniti njihovo delo in ga vrednoti skozi njihove uspehe. Hvaležni smo jim za nesebično pomoč pri izpolnjevanju kmetijskih planov. Hvaležni toliko bolj, ker je naš uspeh danes odvisen predvsem od uspeha v kmetijski proizvodnji.

Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov je imelo popoldan redni občni zbor podružnic Novo mesto in Brežice. Obe podružnici sta se združili v eno. Za predsednika je bil izvoljen inž. Janez Miklavc, za tajnico pa inž. Slava Cepon. (K dopolnjenemu posvetovanju dodajamo še to: vabljeni so bili predstavniki vseh občin, med udeleženci pa smo opazili le predstavnike Oblo Senovo, Trebnje, Zuzemberk in Brežice. Spet dokaz več, da med občinami in kmetijstvom ni vse čisto).

S sejmišč

Kot navadno po prvem v mesecu je bilo tudi v ponedeljek 1. februarja na sejmišču veliko prometa. Popravljanja in kupcev je bilo dovolj, ki so cena prašičem občutno narasla od zadnjega sejma.

Na sejsem so pripeljali 1320 prašičev, prodali pa so jih 1074. Zanje so zahtevali od 3.000 do 12.800 din. Razen prašičev so prignali živinorejci na semenj tudi 153 glav goveje živine, ki so jo prodali takole: vole od 95.000 do 125.000, krave od 40.000 do 90.000 din, junce in telice od 40.000 do 90.000 din.

KERAMIKA

tovarna keramičnih izdelkov

NOVO MESTO

sprejme

6 NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV-DELAVK

Sprejeti delavci imajo možnost prekvalifikacije v pečarski stroki.

Interesenti naj se javijo v upravi podjetja.

UPRAVA ZA GOZDARSTVO OLO NOVO MESTO

opozarja

VSE GOZDNE POSESTNIKE IN LASTNIKE GOZDOV, da je zadnji rok za vlaganje prošnje za sečna dovoljenja za leto 1961 — 31. marec 1960.

Prošnje je treba oddati ali nasloviti na področne kmetijske zadruge na predpisanih obrazcih, ki morajo biti točno in čitljivo izpolnjeni, z vsemi zahtevanimi podatki. Po navedenem roku kmetijske zadruge prošnje ne bodo več sprejemale.

TIT DOBERŠEK:

Zapiski s poti po Makedoniji

dar je šipon bil brez pravega okusa, medtem ko se traminec sploh ni obnesel (prema kisline). Od črnih sort je najbolj razširjen prokupac, kratotija, ujavajo vranec, v največjem času pa naš kraški refoško, ki je zelo črn, veliko bolj kot pri nas na Krasu. Na splošno imajo makedonska vina pre malo kisline in zato so začeli saditi naš refoško, game in šipon, ki imajo razmeroma veliko kisline. Sedaj ima Makedonija 240 ha matičnjakov, ki jih nameravajo zmanjšati na 120 ha. Cepjenke prodajajo po 35 do 40 din.

Značilno je, kako so Makedonci opravili s tako imenovanimi samorodnimi trtami. Leta 1956 so izdali republiški zakon, da se mcrajo vse trte samorodne posekati in so to tudi storili (isto kot leta 1948 s kozami, ki so jih pobili). Prej je Makedonija imela 20% trt samorodne, danes nima niti ene, ker so vse posekali.

Na zavodu smo si ogledali najprej vinograde, potem laboratorije in nazadnje klet. Vinogradi imajo vsi čisto oporo, vzgoja je srednje visoka, dvošparonska, razdalja vrst od vrste 2 m, v vrsti 1,50 m. Obdelujejo s traktorji goseničarji, škropijo pa z motornimi škropilnicami. Žično oporo nosijo lični cementni stebri iz prenapetega

betona, katere je izdeloval posebno podjetje po ceni od 350—400 din. Stebri so po 10 m oddaljeni eden od drugega. Laboratoriji so lepo opremljeni. Po ogledu laboratorijev so nam postregli z namiznim grozdjem, nato pa so nas povabili v klet na pokušnjo vin. Od belih vin je bila najboljša žilavka, potem smederovka, najslabša pa šipon. Od črnih vin je pa bil najboljši refoško, potem game, nato vranec. Vina so na splošno močno alkoholna, z malo kisline in slabo aromatična. V kvantiteti so naša slovenska vina boljše kot makedonska, v pridelovanju velikih sort grozdja pa imajo Makedonci velike prednosti zaradi lepših dni v jeseni, ker grozdje sploh ne gnije. Kar se tiče kakovosti vin, nas Makedonci ne bodo dosegli, prekašajo nas pa v pocenitvi pridelovanja grozdja, saj zaradi ugodnih vremenskih razmer in modernizacije nasadov (modernizirajo tudi stare vinograde) pridelujejo grozdje 50 do 100% cenejšje kot pri nas. To nam narekuje, da tudi v Sloveniji začnemo z modernizacijo vinogradov, saj je sedanja proizvodnja v starih vinogradih predraga.

Druga skupina udeležencev ekskurzije si je medtem ogledala klavnico, osemenjevalni center in poljedelski zavod pri Skopju.

Klavnica je moderna, vse gre po tekočem traku. Vse odpadke izkoriščajo. Predvsem koljejo velike ovce za izvoz v Grčijo. Značilnost proizvodnje mesa v Makedoniji je ravno v tem, da imajo mesa sicer dovolj, sestoj mesa je pa neugoden. Imajo namreč velik primanjkljaj pri govejem mesu, prevet je pa ovčjeje mesa, kar tudi zavira delo v klavnicah in trgovino z mesom. Zato iščejo možnosti izvoza zaklane drobnice v balkanske države, kjer uživajo več ovčjeje mesa in v tem je ekonomski vzrok za izvoz zaklanih ovce v Grčijo. Pomagajo si tudi tako, da bodo v bodoče sedanjih stalez ovce — 2,1 milijona glav — znižali za 1,5 milijona glav. Molznih ovce je 1,4 milijone in toliko je tudi jagnjet. Vse govede je okrog 356.000 glav, od tega največ buš in bivolo. Bivoli so predvsem v primitivnih muslimanskih predelih, ker so bivoli mastni in muslimani uživajo goveje mast namesto svinjske. Krav imajo okrog 120.000 glav, od teh je dobra polovica telic. Iz tega se vidi, zakaj je govejeje mesa malo, ovčjeje pa veliko in zakaj hočejo znižati stalez ovce in povečati stalez govedi. V načrtu imajo izvoz okrog 4000 glav govedi. Tudi svinj imajo izdatno premalo (95.000). Isto velja za perutnino, katere je okrog 1,2 milijona. Sedaj namera-

vajo v bližini Skopja zgraditi veliko perutninarsko farmo.

Zraven klavnice je hladilnica (vseh hladilnic je v Makedoniji 7), ki ima tudi celice za globoko zmrzovanje. Neprimerno je to, ker je prostor pred hladilnico skupen za meso in sadije, kar zaradi higienskih predpisov ne bi smelo biti. Razen mesa shlajuje hladilnica namreč tudi sadije in zelenjavo. Ob ogledu je bilo v hladilnici veliko vrtnih jagod, ki jih izvažajo.

Osemenjevalni center je podoben našim. Makedonija ima 4 osemenjevalne centre, ki osemenjujejo s pomočjo veterinarskih postaj. Razen krav osemenjujejo tudi ovce in tako izboljšujejo pasmo. Umetno osemenjevanje se vedno bolj širi. Krave osemenjujejo v glavnem s semenom silovirnih bikov, za križanje z bušom pa uporabljajo tudi seme orentalskih (siva tirolska pasma) bikov. Ovce v glavnem osemenjujejo s semenom merina ovnov.

Poljedelski zavod je izven Skopja in opravlja predvsem poskuse z različnimi količinami umetnih gnojil pri raznih kmetijskih rastlinah. S sistematičnim gnojenjem dosežejo 3 do 4 krat večje pridelke. Ti poskusi služijo kmetijski službi pri nje-m delu na terenu. V hlevu posestva imajo silovirjavo govedo in frizijke (beločrno govedo).

NAMAKALNE NAPRAVE PRI KUMANOVEM

Zaradi stalne suše v poletju je namakanje zemlje življenjske važnosti za kmetijstvo Makedonije. Sedaj namakajo v Makedoniji 44.000 ha zemlje, namakalni sistemi se pa še širijo.

POPRAVEK

Popravljam tiskarsko napako v prvem podatku »Zapiski s poti po Makedoniji«. V 7. odstavku mora biti zapisano: »... v Grčijo je ostalo 270.000 gnejških Makedoncev, v Bolgariji pa 200.000 pirinskih Makedoncev.«

Vsak dan deset minut

— V zadnji številki našega lista smo pisali o članstvu v Socialistični zvezi med rudarji v vašem rudniku. Poročilo ni bilo posebno laskavo. Vi ste predsednik sindikalne podružnice rudnika. Zanima nas, kako ocenjujete takšno stanje?

Tako smo vprašali rudarja Jožeta Peterkoča.

— Priznam, da bo težko odgovoriti, — je začel tovariš Peterkoč. — Sindikalna podružnica ima svoje pododbove. Videti je, da z ljudmi se nimamo dovolj stikov. Precej polkmetov je med rudarji. Živijo v hribih dvojno življenje: rudarja in kmetja. Odkar so nas, ne berejo, vsak svoje težave ima in ne delajo.

S političnim izobraževanjem je težko, za strokovnega je več zanimanja, saj je od tega, koliko znaš, odvisno delo, učinek in plača. Delamo v treh izmenah. Težko je pripraviti študij tako, da ne bi oviral dela. Lani smo našli rešitev. Za 250 tisoč din smo kupili zvočne naprave. Kmalu bomo pričeli študirati. Vsak dan 10 minut. Preden izmena odide v jamo, prevzame orodje, vodja skupine

ugotovi prisotnost in še razne druge formalnosti so. Rudarji so medtem brez dela. Pogovarjajo se. 10 minut časa pred odhodom v jamo, ki je bil neizkoriščen, bomo odslej uporabljali za političen študij. Preko zvočnika bomo rudarjem povedali razne zanimive novice, govorili o nalogah in pomenu Socialistične zveze in sindikata, o naši politiki v kmetijstvu, o izobraževanju, skratka o vsem, kar jim je zdaj tuje. Po 10 minut na dan zneso na leto približno 50 ur. V tem času se bodo rudarji lahko marsikaj naučili. Razen tega pa se bomo tako izognili težavam, ki se pri političnem študiju pojavijo vedno zaradi neudležbe nezainteresiranih ljudi. Sindikat v rudniku je tudi že pričel akcijo za vpisovanje v Socialistično zvezo. Vemo, da bo dolgotrajna, vendar ne bomo odnehali.

— Se vaš sindikat ukvarja še s čim, razen s politično ideološkim in v vzgojnem delom?

— Skrb za človeka, za rudarja in pravem pomenu besede, uspešno uresničujemo. Delo v jami je naporno. Rudarju za-

enkrat še ne moremo nuditi raznih ugodnosti in vsakdanjem življenju, zato zelo skrbimo za njihov redni letni dopust. Lani je po zaslugi sindikalne podružnice odšlo na oddih blizu 600 rudarjev. Sindikalna podružnica jim je nudila izdatno finančno podporo. Dnevni penzion v naših domovih oddiha znesse 600 do 700 dinarjev na dan, 500 dinarjev plača sindikalna podružnica, 100 — največ 200 din na dan pa rudar sam.

Vsaemu rudarju, ki gre na topliško ali klimatsko zdravljenje, damo za vsak teden zdraviljenja 1000 dinarjev podpore. Prav tako dajemo pomoč vsem bolnim rudarjem. Samo v ta namen smo lani porabili preko 500 tisoč dinarjev. Za vsako jamsko tretjino in vse zunanje obrate smo lani priredili po en skupinski izlet. Za staro leto

Samo še eno vprašanje, tovariš Peterkoč. Kje dobite sredstva za tako široko socialno dejavnost podružnice?

— Poseben sklad imamo. Vanj se stekajo zneski od raznih kazni in »plavil«. Za razne prestopke pri delu, na primer neupoštevanje higiensko-tehničnih predpisov in za »plavje« smo uvedli kazni. Pri 1200 ljudeh se na leto nabere tega precej. Ta sredstva uporabljamo nato v dobro rudarjev, kazni ki smo jim upeljali pa utrjujejo delovno disciplino.

Miloš JAKOPEC

Na Senovem so gradili, gradijo in bodo še gradili stanovanja. Tako nam je povedal direktor rudnika inž. Anton Koželj. Dokaz za to sta tudi ti dve stavbi, ki sta zrasli lani in bosta letos poleti vseljivi

Te so zrasle v KZ Brestanica

● Kmetijska zadruga Brestanica je imela lani plan 90,4 milijonov bruto produkta. Presegla je za 5,5 milijona din ali nekaj nad 6%. Vzrok za tak uspeh so: odkupili so več živine kot so predvidevali, realizacija trgovine je bila zaradi povečane kooperativskega plana tudi večja, nad predvidenim pa je bil še odkup sadja. Letošnji plan zadruge bo za 5,6 milijonov dinarjev večji kot lanski.

● Do sredine januarja je KZ sklenila kooperativskih pogodb za travnike za 123 ha, od planiranih 150, za deteljo 5,5 ha, od planiranih 60 ha, za krompir

13,5 ha — plan 30 ha, za koruzo 7,25 — plan 70 ha, za krmino 2 ha — plan 10 ha, za vinograde 3,6 ha — plan 20 ha in za sadovnjake 1 ha — plan 15, obnovili pa so jih 3,5 ha. Te številke so precej skromne, vendar je tudi za sklepanje pogodb čas do spomladi. Kmetje vedno raje sklepajo kooperativske pogodbe, v začetku so se ball, češ da bo vsem kooperantom odvzeta zemlja. Zdaj so videli, da to ni res in prihajajo zato nekateri že kar sami v zadruge sklepate pogodbe.

● V zimskem času prireja zadruga po vaseh predavanja o sadjarstvu in živinoreji. Na teh predavanjih seznajajo kmete tudi z nekaterimi poglavitji Kardeljevimi knjigami o kmetijstvu, ki je izšla pri Cankarjevi založbi, da bodo vedeli, v katero smer se bo razvijalo naše kmetijstvo.

Senovski komunisti

IN POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA

Takšna je bila tudi osnovna misel poročila in poznejše analize nedavne konference senovskih komunistov.

Referat sekretarja komiteja je poudaril najnujnost aktivnejšega dela na področju kmetijstva v občini. Tudi izvajanja predsednika KZ tovariša Jožeta Radeja so pokazala, kako potrebna je pomoč slehernega člana v delu na tem področju. Zadruga je imela že dosedaj kar lepe uspehe v svojem delovanju. Mora se priznati, da je delo bilo dokaj težko ter je ves napor ležal na aktivnejših posameznikih, ki so z vso prizadevanostjo opravili številne naloge. V kooperaciji so dosegli omembe vredni rezultati. Sklepanje pogodb za leto 1960 je dokaj večje kot prejšnja leta, to pa prav zaradi tega, ker so proizvajalci uvideli koristnost le-tega, še posebno v lepo doseženih hektarskih donosih pri pšenici in v travištvu.

Na dlani je, da bo treba pričeti s pridobivanjem večjih kompleksnih površin, kajti dosedaj sklenjene pogodbe obsegajo 300 razdrobljenih, majhnih parcel, kjer je oteženo mehanizacija, hkrati pa se trošilo znatna sredstva, ki bi se v večjih površinah bogateje plačala.

Na področju senovske občine pa je zelo važno, da se preusmeri kmetijska proizvodnja predvsem v dve panogi: v živinorejo in sadjarstvo. Za to dvojje je veliko dobrih pogojev. Strokovnjaki so namreč ugotovili, da ima področje, ki gre nekako po sredini občine, vse pogoje, tako klimatske kot glede zemlje, da se ob pravilnem obdelovanju razvije v donosno sadjarsko področje.

V kmetijstvu bo treba vložiti več sredstev, saj bo od tega imela korist celota, KZ pa se bo morala usmeriti v prevzem večjih zemljišč, tudi z zakupom. V Stolovniku je možno osnovati večjo ekonomijo v izmeri okrog 54 ha obdelovalne površine, kjer bi se lahko uveljavila strojna obdelava, s čimer bi se močno

okrepilo porajanje socialističnega kmetijskega gospodarstva v občini.

V združnih svetih in upravnem odboru zadruge so že dosedaj uspeli, da vključijo v svojo sredino najboljše zadruznike. Te samoupravne organe bo treba vnaprej izboljševati in jim pomagati.

Mnogo mlajših kmetovalcev ima vse pogoje, da vstopijo v ZK, vendar se temu vprašanju ni posvetila tolikšna skrb, čeprav so z dosedanjim delom v kooperaciji in v združništvu to mnogi dokazali. To nalogo so si zadali sedaj senovski člani ZK.

Poleg le-teh so sprejeli še nekatere pomembne naloge. Tako bo potrebno bolj kot dosedaj pomagati aktivom LMS na vaseh. Ti aktivni so nosilci želja po večji tehniki, kulturni, pa tudi kmetijski vzgoji. Preko njih bodo senovski komunisti v bodoče krepkeje zaorali ledino, na vasi.

Delavska univerza, ki je pričela dokaj uspešno delovati, se bo usmerila tudi na področje prosvetljanja kmetijskega prebivalstva, ki ga je treba s praktičnimi primeri in zgledi pripeljati k izvajanju sodobnega kmetijstva.

Osnovne organizacije ZK v občini bodo na svojih sestankih podrobneje obdelale načelne naloge, ki so si jih zadali na tej konferenci, prikazale bodo posameznemu članu stvarne naloge njegovega aktivnega dela.

V razpravi so se komunisti nekoliko dotaknili tudi drugih vprašanj. Oravnali so tudi razširitev našega okrajnega časopisa »Dolenjski list«, saj je senovska občina po številu naročnikov med zadnjimi. Gre za to, da ta list, glasilo SZDL, pride v roke slehernemu občanu. Komunisti naj propagirajo za čim večje število novih naročnikov. Naročnikom res ne bo žal nekaj sto dinarjev za tako obsežen tednik, ki obravnava vsa področja javnega in ostalega življenja. Tudi temu vprašanju bodo člani ZK skupaj z organizacijami SZDL posvetili vso pozornost.

Boris Kostanjsek

● V Brestanici deluje veterinarska postaja za območje vseh Senovo in Videm-Krško. Tudi zdravstveni stalež goveda se je obetno izboljšal. Po zaslugi veterinarjev lani v občini Senovo ni prodrla vsiljasta kuga.

● Gostinski lokali bi z nekaj rednimi izjemami lahko bili boljše urejeni kot so. Gostje sicer vedo, kje je potreba boljše in takšne lokale raje obiskujejo. K izboljšanju stanja bi mnogo pripomoglo nagrajevanje gostinskih delavcev po učniku.

● V Brestanici so dozdali šolsko stanovanjsko stavbo, na Koprivnici pa gradi občina novo poslopje za poštni urad in stanovanja uslužbencev.

● Vodovod so razširili in napeljali v Brestanico. Gorica, levi in desni breg Dolskega ter od Senovega na Mali Kamen. Skupaj je bilo položenih 1822 m cevi. Občina je prispevala 4.200.000, prebivalci pa nekaj več kot 800.000 din.

● Električno so napeljali do koče na Bohorju in hkrati elektrificirali zaseleka Dobrava in Plešivec. Vasičani so pridno pomagali pri izkopu jam in darovali tudi drogovce.

● Ekonomija Kmetijske zadruge v Brestanici lahko pridele, posebno zgodnje, uspešno prodaja na trgu. Treba bo poskrbeti za zadostno proizvodno spomladanskih sadik. Proizvodov ekonomije ne bo težko prodati v novi poslovni valnici za sadje in zelenjavo v Senovem, ki jo je odprlo Trgovsko podjetje Preskrba.

● Prebivalci radi potujejo nad kakovostjo in okro kralja, ki je napredaj. Prirobo so upravičeno, ker so zasebne pekarnice, ki kruh pečejo, pomanjkljivo urejene in zastarele. Problem bo mogoče rešiti le z gradnjo nove sodobne pekarnice, ki bi s krubom oskrbovala vso občino.

Planinska koča na Bohorju je dobro obiskana. Led je prebit, turizem v senovski občini se bo lahko lepo razvijal, saj so avtobusne zveze nadvse ugodne. Zagrebčani kočo na Bohorju vedno bolj obiskujejo. Tudi sindikat razmišlja o tem, da bi tam organiziral oddih za delavce.

OB OBČINSKEM PRAZNIKU OBLJUBLJAMO, DA SE BOMO TUDI V BODOČE TRUDILI ZA VEČJO PROIZVODNJO, ZA SOCIALISTIČNE ODNOSNE NA VASI IN S TEM ZA LEPSJE ŽIVLJENJE KMEČKEGA PREBIVALSTVA!

KMETIJSKA ZADRUGA BRESTANICA

SVOJIM STRANKAM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM, KAKOR TUDI VSEM OBČANOM ČESTITA ZA NJIH PRAZNIK

Obrtna mizarska delavnica Brestanica

Ureditelj in asfaltiranje ceste skozi Senovo bo letos končana. Senovčani se bodo rešili nadležnega prahu. Nato bo treba pomisliti tudi na opešavo Senovega. Sprehajališča, nasadi, travne in cvetlične gredice, klopi ob poteh — vse to bo lica Senovega zelo izboljšalo. Odbor ki bi uresničeval te naloge je že omenovan, pomagati pa bodo morali vsi Senovčani.

Tudi cesto skozi Brestanico in kanalizacijo v njej bodo pričeli še letos urejati. Potrebne načrte že pripravljajo in bodo kmalu gotovi. Če bodo Brestančani pomagali tudi a prostovoljnem delom, bo cesta urejena prej kot bi bila sicer in bo tudi veljala manj denarja.

Včeraj je bilo na Senovem posvetovanje predsednikov delavskih svetov in sindikalnih podružnic, sekretarjev osnovnih organizacij ZK in direktorjev podjetij. Pogovorili so se o odložitvi vodilnega osebja do zaposlenih.

Ob občinskem prazniku čestita na doseženih uspehih

ŠENER MARA

KLEPARSTVO BRESTANICA

Pogled na rudniško separacijo v Senovem. Številni vlaki vagončkov, natovorjeni s premogom, prispejo vsak dan iz jam vanjo. Tu premog očistijo, razvrstijo po kvaliteti, ga nalože spet na vagončke in nato odpeljejo na železniško postajo v Brestanico. Nato pa v svet, peč gre...

Pozdrav brestaniškim proizvajalcem elektrike!

Premog in...

Ker je že dalj časa slišati, da so zaloge premoga v senovškem rudniku zelo majhne, smo obiskali direktorja inž. Antona Koželja in se z njim pogovorili.

— Prva rudarjenja na senovškem področju so se pričela leta 1839, redno pa je začel rudnik obratovati leta 1919. Najvišja letna proizvodnja doslej je bila dosežena po vojni, ko smo nakopali 285.000 ton premoga. Povprečna letna proizvodnja je zdaj 220.000 ton. V zemlji je še zalog za okoli 5 milijonov ton premoga, kar bo dovolj le še za 30 let, če bomo proizvodnjo zniževali. Ker smo vse zaloge na površini že izkoristili, nam ostanejo le še tist.: globljinah. Slojne razmere so v globini slabše, pogoji za kopanje premoga pa tudi geološko težji. Tu bi omenili le nevarnost vdora vode. Cene premoga so določene, pri načinu proizvodnje, ki se nam četa, pa ne bomo dosegli gospodarskega računa, če se ne tako potrudimo. Rešitev rudnika je le v geoloških raziskavah, ki naj bi odkrile nove zaloge ali v preusmeritvi proizvodnje.

Geološke raziskave so draga reč. Vsak meter jamskega raziskovalnega rova stane 22.000 dinarjev, vsak globinski meter polzunskega »rtanja« pa 20.000 din. Površinsko geološko kartiranje je bilo že pred vojno načrtovano od Formunda. Geološki zavod je po vojni to preverjal. En kilometer in pol dolgo področje bomo raziskali z jamskimi raziskovalnimi rovi. 6 vrtin v globino do 600 m je bilo izvrtanih po vojni v srednji in severni kadunji. Le ena vrtina je bila uspešna. Tudi v južni kadunji nameravamo vrtati. Upanja za uspeh je zelo malo.

Zalog za daljšo bodočnost ni več. Precejšnja sredstva vlagamo v sklad za raziskave, saj smo zadnji dve leti dali v ta namen po 15 milijonov. Letos bo znesek verjetno še večji. Bojimo se da novih zalog ne bomo našli. V rudniku pa dela 1200 ljudi. Kaj bo z njimi, ko bodo zaloge premoga izčrpane, to je vprašanje, ki nas močno teži. Edina rešitev je v preusmeritvi proizvodnje. Zanj so možnosti, saj imamo surovinsko osnovo.

Omenili bi še nekaj o stanovanjih. Po vojni smo jih zgradili precej, lani 12, letos pa jih gradimo 16. Mnogo rudniških stanovanj imajo upokojeni rudarji. Dve stanovanjske dalje smo dali in na razpolago zdravnikom, da smo lahko v Zdravstvenem domu ustanovili hospitalni oddelke. Stanovanja bomo gradili še naprej, čeprav ni upanja za večjo proizvodnjo v rudniku. Še vedno je mnogo rudarjev, ki stanujejo v okolici in pridejo posebno v slabem vremenu od poti fizično precej izčrpani na delo. Ti bodo stanovanja potrebovali, čeprav bomo rudniško proizvodnjo mogoče morali nadomestiti s čim drugim.

Pomenek v Brestanici

kjer Mizarstvo čedalje bolj razširja svoj proizvodni načrt

Pred brestaniškim Mizarstvom so delavci skladali deske in delali okoli stulnice. Poborali sem jih o upravniku.

— Ga ni doma.

— Pa predsednik delavskega sveta?

— Ga tudi ni.

— In predsednik upravnega odbora?

— To je pa tale, — so pokazali na Leopolda Cizlja, ki je bil med njimi. Sli sva v pisarno in se pomnila.

— O čem ste razpravljali na zadnji seji upravnega odbora?

— Pregledali smo tarifni priložnik, ki je bil sprejet, če se ne motim, lanskega aprila ali maja. Nameravamo ga izpopolniti. Delavcev imamo namreč vedno več, odpiramo nova delovna mesta, izpopolnjujemo stara in jim bolj točno določamo opravila. V zvezi s tem obdelamo bolj tudi faze dela. Pravilnik izpopolnjuje 7-članska tarifna komisija.

Ze večkrat smo razpravljali o gradnji novih prostorov in nakupu strojev. Na lanskem pomladanskem Zagrebškem vseletemju je bilo povpraševanje po naših izdelkih tako veliko, da smo sklenili povečati proizvodnjo. To pa v sedanjih prostorih ni mogoče. Pred kratkim smo uveljavili delo v dveh izmenah, toda še vedno ne zadovoljimo povpraševanja. Tehnični del investicijskega programa je že končan, ekonomski pa še ne. Gradnja nameravamo poleg sedanjih prostorov.

Na prejšnjih sejah smo se borili za še večji obratni kredit. Posojila za obratna sredstva smo imeli le 2,8 milijona dinarjev, v drugi polovici lanskega leta pa smo dosegli 10 milijonov dinarjev kredita za stalna obratna sredstva. Povečana obratna sredstva, uvedba serijske proizvodnje kombiniranih sob in plačevanje po novem tarifnem pravilniku je pripomoglo, da smo lanski plan 30 milijonov brutoprodukta precej presegli. V prvem polletju lani smo dosegli je 6,2 milijona brutoprodukta, do konca leta pa 34,8 milijonov dinarjev. Letos pa imamo plan 48 milijonov brutoprodukta.

Potem je še malo potarnalo: — Težko je dobiti vzmet, tatniško blago in vezane plošče. No, pa z vezanimi ploščami bo že bolje, ko je začela obratovati tovarna v Straži. Tapetniško delavnico imamo v naselju Gorica, ki je 1 km od tu in moramo polizdelke prevažati. Zal nimamo prevoznega sredstva in smo zato odvisni od Rudnika in Elektrarne. Če bomo začeli spomladi z gradnjo novih prostorov, bomo imeli vse delavnice skupaj.

K. B. JOŽE PRIMC

Za praznik občine Senovo čestitamo vsem članom

OBČINSKEGA LUDSKEGA ODBORA OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS OBČINSKEGA ODBORA SZDL OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA OBČINSKEGA ODBORA ZVEZE BORCEV OBČINSKEGA ODBORA ZVEZE VVI OBČINSKEGA SVETA SVOBOD OBČINSKE GASILSKE ZVEZE OBČINSKEGA ODBORA DPM OBČINSKEGA KOMITEJA LMS

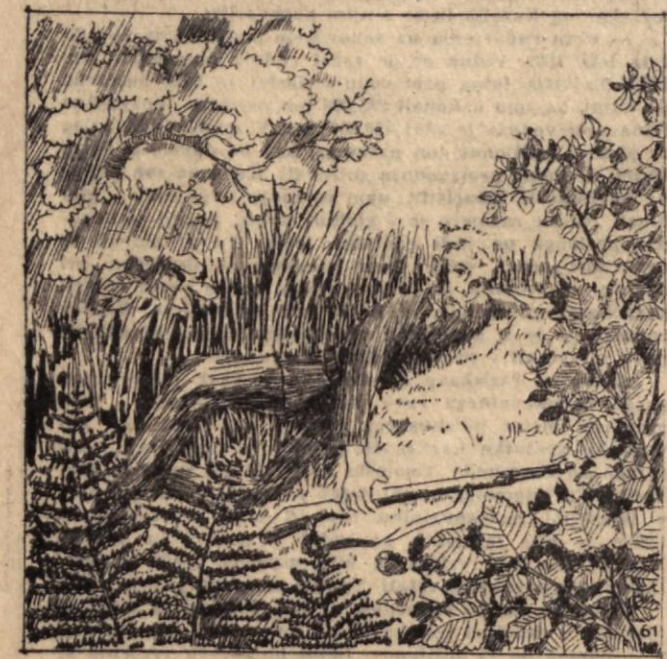
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM NA PODROČJU NASE OBČINE, ZELEC JIM, DA BI S SKUPNIMI NAPORI ZA BOLJŠE IN LEPSJE ŽIVLJENJE DOSEGLI KAR NAJVEČ USPEHOV

Čeprav je zemljo pokril snež, v njeni notranjosti rudarji pridno delajo. Zato jim je treba nenehno pripravljati jamski les. Delavec reže les na primerne dolžine

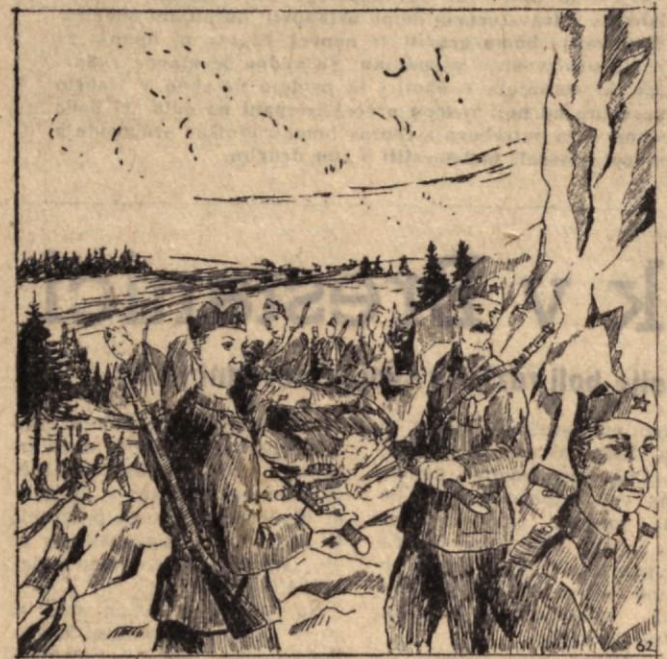
S E N O V O

NEPOKORJENI BREGOVI

PIŠE: Milan Bašković RIŠE: Mire Cetin

61. »Kje pa je oče?« — Miha in Jože sta planila k skalam. Stikala sta med njimi in prevračala trupla. Mohorja nikjer. Obupavala sta že, ko je Miha zaslišal šibko stokanje. Prihajalo je iz gošče, precej vstran od skalovja. Odhitela sta tja. Mohorja sta komaj opazila v grmovju. Stokal je in hropel.

62. Na poti so medtem pripravili tri nosilnice. Na dve so naložili hudo ranjenega Mohorja in Toneta. Padlega boreca Franca so položili v tretjo. V svobodnih hribih mu bodo pripravili dostojen pogreb. — »Laške in bele ranjence pustite, prej bodo na varnem kot naši... saj že gredo po nje z avtomobili!« je poveljeval Miha.

63. Po cestah v ravnini so res brneli motorji. Iz mesta so dirjali svojim na pomoč. Spredaj je ropotal tank, za njim pa dolga kolona tovornjakov z vojak. Mihova četa je naglo zavila po stezi navkreber. Ob Mohorjevi nosilnici sta stopala Miha in Jože. Mohor si je že opomogel in je sinovoma pripovedoval, kako jo je skupil.

64. Povsem skrita v zaraščeni globeli, pod vejami stoletnih bukev, je ždela lesena baraka. Nedaleč od nje še druga in tretja. To je bila bolnišnica. — Mohorju se je spet vračalo zdravje. Zdaj je že lahko vstajal. Prijazna bolničarka Anka ga je podpirala, da je lahko hodil med posteljami.

S plenuma občinskega sindikalnega sveta

Novo mesto

Delavci-proizvajalci premalo vedo

Za nedeljski plenum novomeškega občinskega sindikalnega sveta je značilno predvsem to, da so udeleženci odkrito govorili tako o problemih v podjetju samem, kakor tudi v komuni kot celoti. Če se najprej ustavimo doma in pomotoma pred svojim pragom kot pravimo, potem moramo ugotoviti, da se sindikalne podružnice vsu premalo ukvarjajo s problemi svojih podjetij. Če pa že obravnavamo gospodarske in ostale probleme podjetja, izstopijo le posamezniki s svojim mnenjem, ne pa izvršni odbor kot celota. Da bi sindikati konkretno obravnavali problem proizvodnje ali nagrajevanja, ni opaziti. Zelo redki so tudi skupni sestanki kolektiva, kjer naj bi obravnavali in tolačili razne probleme, ki se porajajo v posameznem podjetju. V manjših podjetjih so celo primeri, ko se člani podružnice vse leto enkrat ne sestanejo, da bi obravnavali izrazito sindikalna vprašanja. Tak primer je podjetje »KERAMIKA« v Bralinu. V tem (in še v marsikaterem) podjetju skušajo razne pence probleme reševati kar za zaprtimi vrati. Pri tem seveda skrbno pazijo, da se v njihove probleme ne bi kdo od »zunaj vmešal«. V »KERAMIKI« so članom izvršnega odbora sindikalne podružnice razdelili tudi anketa vprašanja, na katera pa občinski sindikalni svet doslej še ni dobil nobenega odgovora. Zato bo s seba takna in podobna sindikalna vodstva v celoti izmenjati, v nova vodstva pa predlagati tudi več mladih delavcev.

Podobno je tudi pri sestavljanju in sprejemanju družbenih načrtov. V večini primerov sestavlja proizvodne načrte le ožek krog ljudi v podjetju, tako da marsikje še delavski svet ne razpravlja o njem ali pa ga sprejme brez razprave, kaj šele sindikalna podružnica ali ves kolektiv. Takih primerov, ko razpravljajo o planu le vodstva podjetij, brez sodelovanja delavcev je še mnogo. Kako naj potemtakem pričakujemo, da bo delavcev v takem podjetju spremenil izpolnjevanje plana, si prizadeval odstranjevati različne ovire, ki mu onemogočajo doseči višjo storilnost in proizvodnjo, če plana in vseh drugih vprašanj, ki se z njim povezujejo, sploh ne pozna.

Pri tem pa vedno znova opazujemo, da podjetja zelo nerealno planirajo. To se včasih iz leta v leto. V ilustracijo naj omenimo Tovarno zdravil »KIRKA«, kjer so lani precej nizko planirali, in Industrijo motornih vozil, kjer je bil proizvodni načrt za obsežne zmogljivosti precej previsok. Kaže pa, da jih lanske izkušnje niso izučile, saj sta obe podjetji bolj ali manj tudi pri letošnjem planiranju korakali po stopinjah minulega leta.

Zato bodo na letošnjih občinskih zborih sindikalnih podružnic posvetili največ skrbi prav tem problemom. Izvajanje družbenih načrtov, nadaljnje izpolnjevanje nagrajevanja po učinku in sploh gospodarjenje v podjetjih.

Plenum je kritično ocenil tudi delo občinskega zbora proizvajalcev. Obdorniki, ki so jih izvolili člani kolektivov — proizvajalci, bi namreč morali posamezne sklope in ukrepe obine svojim volivcem tolačiti in jih z njimi seznanjati. To pa doslej v novomeški občini ni bil običaj. Tako je tudi s 5% dopolnilnim proračunskim prispevkom, ki ga je predpisala občina. Med delavci je ta sklep razumljivo vzbudil precej prahu. S pravilnim in pravočasnim pojasnilom bi vsa razburjenja odpadla. To bi bila predvsem dolžnost članov zbora proizvajalcev, da bi volivcem v podjetju te stvari pojasnili. Na žalost tega niso storili niti na vprašanje delavcev. Za primer naj omenimo samo podjetje Avtopromet »GORJANCI«. Delavci so na sindikalnem sestanku želeli pojasnilo o uvedbi dopolnilnega prispevka, katerega bi moral dati odbornik zbora proizvajalcev (direktor podjetja), vendar se je temu izognil in odšel s sestankom. To vsekakor ni pravičen odnos. Sicer pa tudi občina sama ne kaže dovolj razumevanja za široko razpravo o problemih komun. Občinski sindikalni svet je namreč na nedeljski plenum povabil tudi predsednika ObLO, načelnika za gospodarstvo in načelnika za finance, vendar se vabilu ni nihče odzval. Tako vprašanje 5% dopolnilnega prispevka tudi na plenumu ni bilo razčističeno. Iz vsega tega se nam nehoti vsiljuje zaključek, da občina demokratične odnose in sodelovanje med podjetji in komunjo dokaj čudno pojmuje. Potemtakem se res ne moremo čuditi raznim neutemeljenim kritikam, ki jih tu in tam v zadnjem času vedno pogostejše slišimo, saj izhajajo prav iz neobveščenosti volivcev.

Prej ko slej bo treba s to prakso prenehati. Vnata, ki so marsikdaj preveč zaprti, bo treba široko odpreti. K temu nas bo prisililo delavsko samoupravljanje, ki se vedno močneje uveljavlja. V delavcih vedno bolj raste zavest, da imajo pravico odločati tudi pri problemih komunje kot celote in ne samo pri problemih lastnega podjetja.

Na plenumu je bilo precej govora tudi o mladini, nad katero bi moral — po mnenju nekaterih — »držati roko« občinski komite LMS. Tako so padali razni očitki na račun »danasnjega« mladine, redki pa so tisti, ki si položijo roko na srce in se najprej vprašajo, kaj pa smo mi sami naredili zanjo? Za vzgojo mladine bi morala v prvi vrsti skrbeti podjetja sama, vendar to vse kaže, vodnja podjetij prepustijo to nalogo komiteju, ki vsemu nikakor ne more biti kos. Podjetja imajo vse možnosti, da nudijo mladini široko področje izobraževanja, razvedrila in zabave. Na žalost ugotavljamo, da so doslej nudili mladini zelo malo ali pa nič. Zato bodo morala podjetja, predvsem pa tovarniški komiteji ZKS, v prihodnje tudi na tem področju začeti delati in bolj kot doslej s pomočjo vseh družbenih in političnih organizacij skrbeti za svoje kadre.

O zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev

(Nadaljevanje s 1. strani)

jalce — gospodarstva — in na podlagi teh seznamov razdeliti po krajevnih uradih oz. popisnih okoliših predvsem tam, kjer so krajevni uradi večji, ker drugače priprave za zavarovanje kmetijskih proizvajalcev ne bodo mogle biti pravočasno končane.

3. Prosimo, povejte nam kaj več o predvidenem popisu bodočih kmetijskih zavarovancev: število teh ljudi, kako bo potokele popis, kaj naj zavarovanci pripravijo, v čem in kako lahko popisovalcem pomagajo, kako boste z eno besedo popis praktično izpeljali.

Odgovor.

Vsi kmetijski proizvajalci, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, bodo morali obvezno prijaviti v zavarovanje vse člane družine, torej tiste, ki niso v rednem delovnem razmerju oz. ki ne uživajo pravic iz socialnega zavarovanja ali iz kakšnega drugega naslova. Prijavitelj jih bodo morali na določen dan in uro v tistem kraju, ki ga bo določil občinski ljudski odbor. Občinski ljudski odbor bo določil tudi način obveščanja. Na podlagi prijave bo vsak gospodar, ki po zakonu nastopa kot obvezni prijavitelj, prejel potrdilo o prijavi v zavarovanje za sebe in vse družinske člane, ki bodo zdravstveno zavarovani.

Da bo v prijavi možno vpisati vse podatke, ki jih predvidevajo tiskovine za prijavo, bo morali prijavitelj prineseti s seboj potrebna dokazila, in sicer: za odrasle osebno izkaznico, seveda za tiste člane družine, ki osebno izkaznico že imajo, za otroke — šolsko in za dijake dijaško knjižico, za predšolske pa izpisek iz rojstne matične knjige. Pri popisu bo treba nastavit tudi zavarovalne liste kmet. proizvajalcev. Ti zavarovalni listi bodo izpolnjeni na podlagi prijave, ki se pa bodo dopolnjevali oz. spreminjali tako, kakršne spremembe bodo nastajale pri po-

sameznem prijavitelju. Na pr.: če se bo kdo od družinskih članov zaposlil ali se bo morda za stalno odselil v drug kraj ali se bo rodil nov družinski član, bo moral prijavitelj, t. j. gospodar družine, v roku 8 dni prijaviti spremembo, ki je nastala v družini. Spremembo bo prijavil pri Okrajnem zavodu v Novem mestu oz. njegovih podružnicah v Črnomlju, Brežicah in Krškem.

Na podlagi navodil izvršnega sveta LRS, ki bodo objavljena v prihodnjem Uradnem listu, bodo vsi kmetijski proizvajalci, njihovi družinski člani, skratka vsi, ki živijo oz. se preživljajo iz kmetijske proizvodnje, prejeli ZDRAVSTVENE IZKAZNICE, s katerimi bodo uveljavljali pravice iz zdravstvenega zavarovanja. Zdravstvene izkaznice bodo prejeli tudi preužitkarji, skratka vse osebe, ki se preživljajo s kmetijsko proizvodnjo. Sodim, da je popis kmetijskih proizvajalcev zelo važna in velika naloga občinskih ljudskih odborov, kakor tudi socialnega zavarovanja. Vsako zavlačevanje oz. nepripravljenost s potrebnimi dokumenti bi povzročila težave popisovalcem in neprijetnosti prijavitelju, zato je potrebno, da kmetijski proizvajalci že sedaj pričnejo zbirati potrebne dokumente za vse družinske člane, katere bodo predložili popisovalcem na dan popisa.

Iz vsega navedenega je razvidno, da bo potrebno delati pospešeno in da se bodo morali kmetijski proizvajalci odzvati na določenih krajih ob določenem dnevu in uri brez zadržka.

Šole se pripravljajo na Zlet bratstva in enotnosti

Prve dni semenstralnega počitnice so se zbrali v Novem mestu telesno vzgojni učitelji in ostali učitelji, ki pripravljajo mladino za nastop za VII. zlet bratstva in enotnosti, ki bo v Novem mestu od 17. do 19. junija letos.

Ponovili so prvi del zletnih vaj, ki so se jih že v jeseni naučili, in predelali do konca vse predvidene vaje.

Vaje za nastop bodo zahtevale veliko truda in tisti, ki so se jih pričeli učiti že takoj v jeseni, jih bodo lahko brez težav predelali, teže pa je za tiste šole, ki nimajo telovadnice in morajo vaditi po skupinah v večjih učilnicah. Na marsikateri šoli so naleteli na težave, ko so hoteli telovaditi v združenem domu ali v kulturnoprosvetnem domu. Omenimo naj le, da še danes v Dobovi ne morejo telovaditi zaradi nerazumevanja lastnikov dvoran. Dostikrat dela težave tudi kurjava, ker upraviteljstva ne dajejo na razpolago dovolj drv za ogrevanje telovadnic, tako da morajo učitelje z mladino čestokrat vaditi v šibko zakurjenih in tudi v popolnoma mrzlih prostorih. Večino peči po dvorah ogrevajo z žaganjem, ki da zelo malo toplete in ga je tudi teže dobiti kakor drva. Na šoli v Boštanju ne morejo nikjer dobiti žaganja za ogrevanje dvorane, te-

4. Kaj bo sledilo popisu zavarovancev in kako bodo kmetijski ljudje praktično uveljavljali svoje pravice?

Odgovor.

Obremenitev zdravstvenih ustanov bo verjetno veliko večja, kakor je bila doslej, ko so kmetije plačali stroške zdravljenja v celoti sami. S tem problemom se ukvarjajo občinski ljudski odbori, svetji za zdravstvo in družbeni organi v zdravstvenih ustanovah.

Svet za zdravstvo pri OLO je na svoji zadnji seji o tem razpravljal tudi in sprejel sklep, da priporoči vsem občinskim ljudskim odborom, svetom za zdravstvo, da v vseh zdravstvenih ustanovah (kjer je mogoče) organizirajo tudi popolnanske ordinacije. Seveda je to možno organizirati le tam, kjer je več zdravnikov, na območju našega okraja imamo 8 zdravstvenih ustanov, zdravstvenih domov in postaj, kjer sta po 2 in tudi več zdravnikov, zato smatram, da bodo ob spreminjenju organizacij ordinacij tudi kmetijski proizvajalci dobili potrebno zdravstveno zaščito. Veliko težji problem je s srednjim medicinskim kadrom. Na območju okraja imamo 7 pomembnih zdrav. postaj, kamor prihajajo zdravniki dvakrat ali trikrat na teden, ni pa v teh pomožnih zdravstvenih postajah medicinskih sester, katere bi bile vedno na voljo ljudem. Mišljenja sem, da bodo morali občinski ljudski odbori vprašanja štipendiranja srednjega med. kadra, kakor tudi štipendiranja zdravnikov posvetiti veliko več pozornosti.

MIHA POČRVINA

Cenjenim strankam, delovnim kolektivom v podjetjih in ustanovah ter vsemu prebivalstvu čestita za občinski praznik

Mesnica Brestanica

Za pestrejšo tehnično vzgojo / šolah

Komisija za tehnično vzgojo mladine pri občinskem odboru LT Novo mesto je priredila v času zimskih počitnic 6-dnevni seminar za prosvetne delavce, ki se ukvarjajo v šoli s tehnično vzgojo mladine. Predavatelji so nudili vsi strokovno pomoč pri izdelovanju rečnih lutk, izdelkov iz papirja in rafije kakor tudi intarzij iz lesa. Udeleženci in vodstvo tečaja so bili zelo zadovoljni z uspehi, ki

so jih dosegli v tako kratkem času. Skoda, da ni bila udeležba nekoliko večja. Ker spada tehnična vzgoja mladine kot obvezen predmet v šolo, je komisija pripravljena osnovati v zimskih mesecih ob

nedeljah še seminar za vse učitelje, ki ta predmet poučujejo ozir. ki imajo veselje do tega. Prijave sprejema komisija za tehnično vzgojo mladine LT Novo mesto. P. J.

VOJIM STRANKAM SE ŠE NADALJE PRIPOROČAMO IN JIH VABIMO, NAJ SI OGLEDAMO NAŠE ZALOGE RAZNOVRSTNEGA BLAGA!

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN POSAMEZNIKOM ČESTITAMO ZA OBČINSKI PRAZNIK Z ŽELJO, DA BI SE ŠE V BODOČE TRUDILI PRI URESNIČEVANJU NALOG ZA IZGRADNJO SOCIALIZMA

TRGOVSKO PODJETJE

»PRESKRBA« SENOVO

Izkrene čestitke za občinski praznik pošilja

JOŽE ŽELEZNIK,

vozovni in podkovni kovač

BRESTANICA

IVO PIRKOVIČ:

Iz vojnega dnevnika

Pred dnevi je padla Lavrica pri Ljubljani. V šoli, kjer so se domobranci utrli, je zgorelo 63 belih. Samo kakšnih deset jih je uteklo iz postelj v samih spodnjicah. V napadu so partizani prvi uporabili novo orožje svojega izuma. Italijansko bombo, zavito v angleški plastik 809. ki uniči betonaki bunker in železen tank.

Groznič je bil tudi v hudi bitki za Zdensko vas. Jurisali so po snegu v belih haljah, ki so si jih sešili iz ruhi. Prvi bunker so osvojili že dan pred petem trdnjave. V utrdbi je videl nemškega oficirja, ki mu je bruhala kri iz vratu in ranjene rame. Nemec se je z zadnjimi močmi vzel in z grozo v očeh prosičal: »Bitte, bitte!« — »Prosim, prosim!« in omahnil. Za bežičmi so streljali z mitraljezi; bel so odmetavali še tisto, kar so nosili s seboj. Naši so poleg topa in tanka, zaplenili ogromno orožja, posebno avtomatičnega, da ima sedaj vsak sedmi ali osmi partizan že strojno. Municijo zanje nam vozijo Angleži iz zaplenjenih nacističnih skladišč v Italiji. V trdnjavi so našli toliko hrane, da b je imeli dovolj za tri mesece. Cigaret je prišlo na vsakega partizana več kot tisoč. Že prej so naši sako noč sproti porušili toliko železnega tira, kolikor so ga Rupnikovi podnevi zgradili. Po zgubi Zdenske vasi pa so Nemci čisto opustili upe na železnico.

Sedaj si je sovražnik izmislil novo taktiko: Proti našim brigadam vrže majhen strojniški odelik, ki se potem med streljanjem umika. Obenem pošilja partizanom v bok in zaledje trojke strelcev, da bi se zdelo, da je brigada obkoljena. Sporčetka so naše nekajkrat res zmedli, da so imeli prav hude marše, dokler niso sprevideli zvižaje.

»Zadnji čas me zanima miniranje,« pravim Novomeščanu, ki je bolj podoben vselemu študentu kot mrkemu vojak. »Slišim, da prizadevamo tudi s

tem orožjem sovražniku izgube.«

»Odkar smo jim z minami uničili več tankov,« pravi komisar Groznič, »pošiljajo Nemci pred kolonami osebni avtomobil s podčastnikom in dvema vojakoma. Njihova izguba ni tako občutna. Nekoč smo hoteli prvostojci med bojem naprej čez hrib, minirali cesto in pogrnili v zrak petnajstonski tank s posadko petih mož. Drugič je naša mina odtrgala prvo polovico težkega kamiona, polnega domobrancev. Po ostankih se je vsul še strojniški ogenj.«

Nemški častniki se pritožujejo — pripoveduje komisar — da so mislili, da bodo prišli v naše kraje na odhiti. Govore, da so v tej vojni že mnogo izkusili in se borili tudi pred Stalingradom, toda da bi se hoteli raje takoj vrniti zopet na rusko fronto, kjer se napreje bojevat s Petnajsto divizijo.

Pred kratkim tednom je prišlo z neke nemške postojanke

v naše partizane nekaj sto Francozov.

Po hudih bojih gre Grozničova brigada na Zumberk. Po drugih stezah se pomika v isto smer tudi vsa Petnajsta divizija s topništvom. Tam se bodo odpočili, potem pa zasedli položaje na Gorjancih. Komandant Stane je bil z ruskim oficirjem ves čas, kar smo ju videli jahati mimo hiše, pa do sedaj, pri štabu Petnajste divizije.

Zvečer peljejo za brigado skozi vas štirje vozove municije. Petnajsti diviziji so dali Gorjanci mnogo dobrih in pogumnih vojakov: Sivca iz Grobeli (padel kmalu potem kot bataljonski komandant), Vinkčiča Sina (padel na Slivčevem mestu prvi dan poveljevanja bataljona), najmlajšega Črnetiča-Bena z Dobravice, ki se je iz šolskega otroka razvil v krepkega intendanta (padel po vojni kot pilot pri preizkušanju popravljene letala), duhovitega šaljivca Franca Pavlina-Rokelnovega z Mokrega polja (padel v jeseni 1944 pod Babno goro, prekomandovan iz Petnajste v Gubčovo brigado) itd. itd.

V Gorjance pišem, naj zavoljo težav nikesar ne pošiljajo. Čeprav živimo v opustošenih krajih, se še vedno kaj dobi. Upamo da bodo česte tako

kmalu zopet svobodne. Da naj se čuvajo, jih opominjam, in se nikoli ne zadržujejo predolgo na istem mestu. Pravo delo se bo začelo šele po zlomu sovražnika. »Drugače je seveda v našem zaledju, kjer je življenje vsak dan bolj živahno,« končujem pismo terencem v Gorjancih.

Ponedeljek, 3. aprila 1944.

Trije pari konj so odvekli iz delavnice popravljen težki top proti Suhj krajini. Vse dni, ko so nanj čakali, so naši naša polja za pomladno setev. Po veliki noči bodo topničarji pripeljali v popravilo drugega in bodo s konj: zopet orali. Glad ni naš manj krut sovražnik od Nemcev.

Stari znanec Korošec, ki mu je očeta železničarja v Zagrebu ubila mina, bo na poti na novo službeno mesto na Ribniškem področju prenočil v naši vasi. V Belj krajini se je mesec dni v šoli, ki jo vodijo trije mornariški oficirji, učil za vezista. Tečaj je končalo trideset partizanov za njimi jih prihaja petdeset novih. V šoli jih je obiskal ruski odposlanec, podpolkovnik Patriarhalcev, ki je brezobzirno grajal Angleže, da niso naših boših in golih partizanov obuli in oblekli, čeprav jih so hvalili. Vsi trije ruski častniki so vstajniki iz Oktobra — »revolucije«

Za občinski praznik čestita svojim strankam

pekarija

JOSIP KADIVNIK
BRESTANICA

Iz minulosti za bodočnost

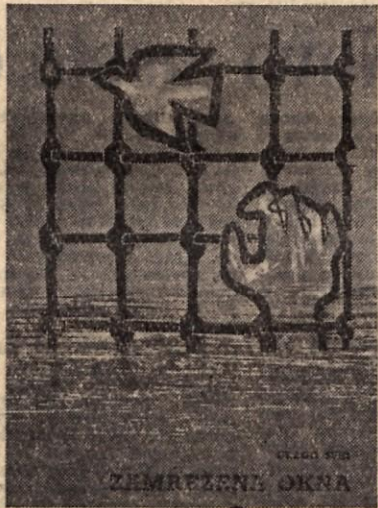
Ob knjižnih izdajah Založbe BOREC in Državne založbe Slovenije

Založba »Borec« v Ljubljani se leto za leto uspešneje uveljavlja in izdajateljski dejavnosti takih del, ki pričajo o borbeni preteklosti ne le naših narodov v drugi svetovni vojni, marveč tudi onih sil in posameznikov pred to vojno, ki so iz najgloblje prepričanja o svetli prihodnosti proletarskega razreda stopali v neizprosni boj z zatiralci svobode in izkoriščevalci vseh vrst. Poleg umetniško-literarne obdelave tematike te vrste se v enaki meri javlja tudi spominska (memoarna) književnost, ki bo v prihodnosti močna opora umetniški literaturi. Treba je namreč ugotoviti, da današnja generacija nezahtevnih bralcev še vedno raje prebira konkretna memoarska dela, ki so pisana v iskreni, odkriti in lepi besedi, kakor umetniško nedogane, čeprav z neko literarno ambicijo napisane romane. Priče smo namreč še vrsti osebnih pričevanj, udi, katerih pripoved pričara neposrednost in človeško toplino v taki meri, da ji prenekaletni pisatelj — zlasti mlajši — zaenkrat pač še niso kos. Je pač tako, da smo bralci, ki smo viharne čase doživeli in preživeli v razburjani napetosti in sodoživljanju, dokaj občutljivi za vse doživljajske, psihološke in zgodovinske komponente, iz katerih se nam luščijo v romanu nastopajoči. V isti meri velja ta občutljivost tudi v filmski umetnosti. Mesečna revija »Borec« opravlja le svojo dolžnost, ko kritično ocenjuje in erarne, zlasti pa umetniške manifestacije s tega področja.

Iz obdobja partizanskih bojev je v neki meri memoarska knjiga Milana Gučka Jutri bo vse dobro. Avtor je bil med osvoboditelji interniranci,

ki so se rešili z vlaka ob znanem partizanskem napadu na vlak pri Verdu. Zanimivi opisi partizanskih borb po Dolenjskem in Notranjskem se prepletajo z neposredno osebno doživeto preizkušnjo težkih časov.

Bolj napeto kot vsak roman se berejo partizanska doživljaja Jožeta Mekinde-Francija v knjigi Pohod II. grupe odredov na Stajersko. Zgodovina te enote slovenske partizanske vojske je obdelana reportažno in podprta z vrsto izvirnih dokumentov, osebnih pripovedovanj udeležencev.

cev o začetkih, razvoju in vedno težjih borbah s sovražnikom do dramatičnega pohoda z Dolenjske preko Gorenjske na Stajersko. Pri tem avtor ne opušča tudi obrobni in jako zanimivih prikazovanj terenskih enot in krajevni situaciji. Kakor rdeča nit se vleče politična misel o

povezovanju vseh zavednih in oboroženih sil v enotno in načrtno strategijo proti okupatorskim enotam. Ob napetem branju bralec večkrat posega na fotografski del ob koncu knjige. Ko knjigo prebereš se nehoti vsiljuje vprašanje, ali se bo našel kdo, ki bo nadaljeval te spomine tam, kjer jih je avtor v sicer dokaj obsežni knjigi zaključuje? Nadaljnja pot in usoda enot in posameznikov naravnost kličejo po nadaljevanju. Knjigo je izdala Državna založba Slovenije v l. 1959.

Iz Borčeve izdaje knjige Veljka Kovačevića v okopih Španije je naš list priobčil v podlistku odlomek iz tega dela. Omeniti je treba še knjigo Radka Poliča Čudezna pomlad. V njej je pisatelj podal svoja doživljaja s terenskega dela in iz partizanskih bojev v gosposkijskem in stiškem okrožju v letih 1941 in 1942. Založba Borec pripravlja za leto nadaljevanje drugega dela Poličevih spominov.

Novomeški rojak Drago Suhi je zbral spomine v knjigi Zmrznjena okna, ki jo je tudi izdala založba Borec. Avtor se je spomladi 1942 podal v partizane v podgorjansko področje. Med gorjansko ofenzivo je padel v roke belogardistov, ki so ga odpeljali v Brezovico pri Sentjerneju in od tod se nadaljeval njegova pot skozi ječe: najprej novomeške, nato v Koper, v tržaški Coroneo, v Benetke in Milan. Pretežni del spominov pa opisuje čas in dogodke okrog leta 1942 v Alessandriji v severni Italiji do kapitulacije Italije in prevzema oblasti po Nemcih. Ko so bili slovenski ujetniki po posredovanju Rdečega križa izpuščeni iz zaporov za povratek v domovino, je pisatelj s tovarišem zopet našel pot iz Trsta v

partizane spomladi 1944. Knjiga je zanimivo, preprosto in prepričljivo branje za vsakogar, zlasti za naše številne internirance po italijanskih ječah in taboriščih.

Podobno usodo je doživel in opisal Aleksander Vojinović v knjigi Ponočno svobodni. Spomladi 1941 je pisatelj, danes narodni heroj in polkovnik JLA, izvršil atentat na hotel »Park« v Nišu, pri katerem je bilo ubitih in ranjenih 30 nemških oficirjev. Marca 1942 je bil kot partizan zaradi izdaje četnikov ujet in predan Nemcem. Z ostalimi ujetimi partizani ga Nemci odpeljejo v Avstrijo v taborišče. Po raznih dramatičnih zapletih in poskusih, kako bi pobegnili v svobodo, se mu to le posreči in dospe do pohorskih partizanov. Dokumentarni podatki o organiziranem pobegu še ostalih srbskih in hrvaških partizanov iz avstrijskih taborišč na Pohorje nam dopolnjujejo zgodovino pohorskega bataljona. Tudi ta knjiga je izšla kot publikacija za leto 1959 v založbi Borec.

V okviru romana Most je pisatelj Karel Grabeljšek orisal glavne osebe partizanske povesti: aktivistko Marjano, partizana Aleša in njegove tovariše, dezerterja Jana, ob njih pa še prebivalce Vrhnike in okolice, ki jih je strahovala »črna roka«.

Pisatelj je točno zadel vzdušje takratnega časa, vsled česar se roman bere prepričljivo in pisatelju ni moglo zanikati pripovedne sposobnosti, čeprav bi založba Borec morala pri skrbetih boljše korektore v gramatičnem in deloma v stilnem izrazu. Pri literarnih delih z umetniško ambicijo kakor je roman smo bralci za stil in slovno pač bolj občutljivi.

—nk

V. Povše: KMEČKO DVORIŠČE (originalni lesorez, 1959)

Sektorska posvetovanja — koristna oblika za dvig kvalitete dela Svobod in PD

Predsedstvo okrajnega sveta Svobod in PD je v preteklem tednu sklicalo sektorske konference občinskih svetov. Te so bile v Crnomlju, na Vidmu in v Novem mestu. Namen je bil, da na posvetovanjih ugotovijo, kako se uresničujejo programi društev, občinskih svetov in okrajnega sveta. Razprave in analize, ki so jih pripravili občinski sveti, so bile zle in so temeljile na dobrem poznavanju problematike na terenu. Osnovna ugotovitev je, da so se občinski sveti od zadnjega plenarnega okrajnega sveta močno približali društvom, da skrbijo za uresničevanje programa, da dvigajo kvaliteto izvedbe in da se nova vsebina v sodobnejših oblikah vse bolj uveljavlja. Udeleženci konference so med seboj izmenjali misli in izkušnje. Okrajni svet bo temeljito obdelal in proučil vsa poročila in pričel pripravljati osnutek večletnega perspektivnega načrta za razvoj kulturno pro-

svetne dejavnosti. Sektorske konference, ki so se pokazale kot zelo koristna in primerna oblika razpravljanja, bodo postale stalna oblika načrtnega prizadevanja za zboljšanje našega dela.

Režiserji so bili na seminarju

V Krškem se je dne 31. januarja končal 3-dnevni seminar za režiserje. Udeležili so se ga režiserji iz vseh občin našega okraja, razen iz Žužemberka. Seminar, ki ga je organiziral svet za dramatik pri okrajnem svetu, so vodili priznani strokovnjaki in gledališki delavci iz Ljubljane in Celja. Tečajnike so obiskali tudi tajnik zveze Vinko Trjnkauš, predsednik okrajnega sveta Fedor Tominek in tajnik Janez Gartner. Tečajniki so obdelali tri dramska dela, pogovarjali so se o sodobnem repertoarju in o sodobni sceni, o mladinskem gledališču in dramski dejavnosti v pogojih klubskega dela. Gledališka mladinska skupina Delavskega odra iz Ljubljane je za režiserje in prebivalstvo zelo uspešno izvedla Robovega »De setega brata«. Okrajni dramski svet bo spremljal delo vseh režiserjev, ki so se udeležili tega seminarja, skliceval z njimi posvetovanja in organiziral nadaljevalne seminarje in tako vzgojil pri vseh večjih gledaliških skupinah dobre režiserje. Deset najboljših režiserjev iz okraja se bo letos udeležilo daljšega seminarja v Kopru.

O novi turistični postojanki na Glavici nad Premogovci je vredno razmisliti. Glavica je le 16 minut oddaljena od ceste Bregana-Metlika. V turistični sezoni posedajo številni izletniki v okolici po travi in uživajo hrano in piščanje, ki jih prinese s seboj. Ko bo postojanka zgrajena, bo nudila turistom mnogo tega, kar so doslej pogrešali, turistična dejavnost v občini pa bo poživljena, kar se bo poznalo tudi na proračunu.

Kopalnice ob Krki med Kostanjevico in Podbočjem bi se gotovo dobro obneslo. Kopalce se zdaj zbirajo na raznih prostorišč ob obrežju in iščejo primernih pristopov k vodi. Poskusi bi torej potrebovali, ki bi bil na primernejši, očistiti strugo, urediti dostop k vodi in zgraditi primerno stavbo.

Cesto na Sremli bodo uredili letos tako, da bo dostop omogočen tudi avtomobilom. Turistična postojanka bo s tem mnogo pridobila in lažje zaživela.

60-letnica dolenjskega rojaka profesorja Boga Teplyja

Tovariš Bogo Teply, rojak iz Velike Loke pri Trebnjem na Dolenjskem, praznuje 60-letnico rojstva. Oče Konrad je bil železniški uradnik, mati Jostipina pa poštna uradnica.

Obiskoval je novomeško gimnazijo, kjer je bil iz generacije pisateljev Mirana Jarca in Slavka Gruma, slikarja Božidarja Jakca in drugih. Pisatelj Miran Jarc ga je vpeljal celo v svoj roman Novo mesto.

Maturu je položil že v pomladanskem roku, predčasno, ker je moral v avstrijsko vojsko.

Po končani I. svetovni vojni se je vpisal na filozofijo v Zagreb, diplomiral pa je iz slovenščine in zgodovine na ljubljanski Univerzi leta 1922. Zatem je nastopil službo na klasični gimnaziji v Mariboru. Obravski prestolnici je ostal zvest vse doslej in je danes

Ilirsko-grški zakl-d na razstavi v Beogradu

Antični oddelek Narodnega muzeja v Beogradu je priredil arheološko razstavo o Ilirih in Grkih. Na njej se posebno odlikuje ilirsko-grški zaklad, ki so ga pred dvema letoma našli pri Novem Pazaru. V lesenem zaboji, okovanem z železom in obloženem z lomljenimi kamenitimi ploščami, so našli grške vaze, bronaste in srebrne pokode, zlat nakit, izdelan v filigranu ter obdelana steklena jantarna zrna. En del najdb nosi značaj grškega arhaičnega stila, večji del zlatih okrasnih predmetov, kot so našli za usnen oklep, masiven zlat pas in podobno, pa imajo izrazito ilirski, halštatski značaj. Najdbe kažejo na enotno ilirsko kulturo v 5. stoletju pred n. št. Deset kilogramov zlata, srebra in dragocenih predmetov ima ne le velik znanstveni pomen, marveč tudi zaradi bleeske, lepote in skrivnostne preteklosti pravo doživlje in pašo za oči obiskovalcem razstave.

Najlepša roža v Šentjanžu

V soboto, 30. januarja, je v Šentjanžu nastopilo domače kulturno društvo »Milan Majcen« z igrjo »Ad acta«. Naslednji dan dopoldne so pokazali tudi pionirji, kaj znajo. Zaigrali so »Najlepšo rožo«. Obde igrali sta bili povezani s svečano proslavo ob otvoritvi nove šole.

ravnatelj. Poprainskega muzeja.

Ze kot mlad mariborski profesor se je vključil v marksiistično gibanje in je bil agilen sodelavec v mariborski Svobodni. Skrbel je za proletarsko literaturo in je tudi sam mnogo pisal in prevajal, deloma pod svojim polnim imenom, nekaj pa pod šifro Talpa in Sigma. Izredno mnogo je pisal v predvojni Cankarjev Kolesar.

Naj omenimo njegovo politično brošuro »Naš svetovni nazor«, ki služi za učbenik dialektičnega materializma. Dialektika je izšla pod psevdonimom Sigma.

Bogo Teply je prevedel tudi Beerovo »Zgodovino socializma in socialnih bojev«.

Generacije dijakov mariborske klasične gimnazije dolgujejo hvaležnost prof. Teplyju za duhoviti, skrbno pripravljen in idejno spretno prepleten pouk literarne zgodovine, ki je bil poln isker napredne miselnosti.

Po osvoboditvi je postal upravnik mariborskega Pokrajinskega muzeja in je napisal na zgodovinskem gradivu bogat vodič Maribora.

Jože Zupančič

Muzejski direktor Teply je se danes agilen v muzealni organizaciji. Ze dvajset let zbira gradivo za gospodarsko zgodovino Slovencev. Za svoje vsestransko uspešno delo je bil pred leti odlikovan z Redom dela III. stopnje. Dolenjskem rojaku, ki je posvetil vsa svoja leta napredku proletarskega Maribora in Stajerske, tudi naše najskrenejše čestitke ob njegovi šestdesetletnici!

Jože Zupančič

Pionirji artistske šole so poskrbeli za lačno pitke. Tudi med počitnicami so jim prinašali zrnje. Krmilnice niso nikoli prazne. (Foto: Zupančič)

Do zdaj je bilo v gradnjo šole vloženih okoli 17 milijonov dinarjev, ki so jih prispe-

Vredno je omeniti, da je bil Bogo Teply agilen aktivist v predvojni Svobodah Maribora. Leta 1935, ko je bil zgodovinski zbor Svobod v Celju, ki je zbral nad 10.000 udeležencev, je predsedoval zborovanju. Glavni govornik je bil tov. Franc Leskošek-Luka. Takratni režim je zaradi demonstrativnega značaja celjskega zbora zatrl delo Svobod in jih je razpusil. Ideje Svobod, za katere se je boril tudi ljubljanski Bogo, pa protijudski režim ni mogel uničiti.

Bogo Teply je bil po osvoboditvi novinar v Trstu in je delal v redakciji Primorskega dnevnika.

Muzejski direktor Teply je se danes agilen v muzealni organizaciji. Ze dvajset let zbira gradivo za gospodarsko zgodovino Slovencev. Za svoje vsestransko uspešno delo je bil pred leti odlikovan z Redom dela III. stopnje. Dolenjskem rojaku, ki je posvetil vsa svoja leta napredku proletarskega Maribora in Stajerske, tudi naše najskrenejše čestitke ob njegovi šestdesetletnici!

Jože Zupančič

Do zdaj je bilo v gradnjo šole vloženih okoli 17 milijonov dinarjev, ki so jih prispe-

Po osvoboditvi so vprašanje gradnje šole reševali bolj ali manj uspešno vsi okraj, pod katere je spadal Šentjanž (Trebnje, Krško, Trbovlje in Novo mesto). Z mrtve točke se je zadeva premaknila šele leta 1957. Takrat je bil izvoljen 15-članski gradbeni odbor, ki je priskrbel načrte, začel zbirati denar in prostovoljne prispevke ter sploh vodil delo.

Do zdaj je bilo v gradnjo šole vloženih okoli 17 milijonov dinarjev, ki so jih prispe-

vali OLO Trbovlje in Novo mesto ter občina Sevnica. Vrednost vloženih sredstev pa je precej večja, saj so nemalo prispevali še KZ Šentjanž, Koprarna Sevnica in Rudnik Krme. Prebivalci Šentjanža in okolice tudi niso držali križem rok in so s prostovoljnimi delom, materialom, denarjem in vožnjami prispevali za izgradnjo okoli 2,2 milijona dinarjev.

Slovesni proslavi ob otvoritvi šole je prisostvovalo več sto ljudi. Začel jo je Jože Knez, predsednik gradbenega odbora in direktor Rudnika Krmelj. Za njim so se na govorniškem odru zvrstili še Karel Kolman — predsednik občinskega ljudskega odbora Sevnica, Tone Majcen, upravnik KZ Šentjanž in, po izjavah skoraj vseh govornikov, najprizadenejši član gradbenega odbora — Ljotje Kastelec, referent za šolstvo pri okrajnem ljudskem odboru Novo mesto, Martin Gosak — ljudski poslanec in predsednik občinskega ljudskega odbora Trbovlje, Jožeta Pugelj, šolska upraviteljica, ter še predsednik

»Via mala« na Malem Slatniku

Prosvetno društvo na Malem Slatniku je v nedeljo, 24. januarja priredilo v šoli štirideskino dramo »Via mala« v režiji Mire Kovač. Zahtevno delo je našlo v mladih igralcih, ki so se krepko lotili vaj, hvalažne ustvarjalce. Njihova volja in navdušenje sta premagala številne težave in gledalci so jih za lepo zaigrano dramo nagradili z navdušenim priznanjem! Sklenili so, da bodo še igrali, gostovali bodo v Stopicah in nato še kje. Za trud in uspeh so jim dali vsi domači zasluženo nagrado — najlepšo pohvalo in odlični obiski! M.K.

ŠENTJANŽ JE DOBIL ŠOLO

V nedeljo, 31. januarja, so v Šentjanžu slovesno odprli novo šolo, ki nosi ime domaćega naša rodnega heroja Milana Majcna. Gradbeno je dokončan le prvi trakt šole, kjer je pet razredov, nekaj sanjarij in družinsko stanovanje. Od tega v treh razredih v prvem nadstropju še ni položen parket, pa tudi dostop v to nadstropje še ni zgrajen. Delno je dograjen tudi drugi trakt šole, kjer bodo sanjarije, šolske delavnice, konferenčna soba, kuhinja za topli obrok in ostali pomožni šolski prostori.

Po osvoboditvi so vprašanje gradnje šole reševali bolj ali manj uspešno vsi okraj, pod katere je spadal Šentjanž (Trebnje, Krško, Trbovlje in Novo mesto). Z mrtve točke se je zadeva premaknila šele leta 1957. Takrat je bil izvoljen 15-članski gradbeni odbor, ki je priskrbel načrte, začel zbirati denar in prostovoljne prispevke ter sploh vodil delo.

Do zdaj je bilo v gradnjo šole vloženih okoli 17 milijonov dinarjev, ki so jih prispe-

vali OLO Trbovlje in Novo mesto ter občina Sevnica. Vrednost vloženih sredstev pa je precej večja, saj so nemalo prispevali še KZ Šentjanž, Koprarna Sevnica in Rudnik Krme. Prebivalci Šentjanža in okolice tudi niso držali križem rok in so s prostovoljnimi delom, materialom, denarjem in vožnjami prispevali za izgradnjo okoli 2,2 milijona dinarjev.

Slovesni proslavi ob otvoritvi šole je prisostvovalo več sto ljudi. Začel jo je Jože Knez, predsednik gradbenega odbora in direktor Rudnika Krmelj. Za njim so se na govorniškem odru zvrstili še Karel Kolman — predsednik občinskega ljudskega odbora Sevnica, Tone Majcen, upravnik KZ Šentjanž in, po izjavah skoraj vseh govornikov, najprizadenejši član gradbenega odbora — Ljotje Kastelec, referent za šolstvo pri okrajnem ljudskem odboru Novo mesto, Martin Gosak — ljudski poslanec in predsednik občinskega ljudskega odbora Trbovlje, Jožeta Pugelj, šolska upraviteljica, ter še predsednik

Katera gledališka skupina bo zmagala?

V našem okraju se po podatkih, ki jih ima okrajni svet Svobod in PD, letos resno pripravlja 5 gledaliških skupin za revijo amaterske dramske dejavnosti, ki bo tokrat v Kopru. Zadržna leta na podobnih revijah ni nastopila nobena skupina iz našega okraja. V okviru letošnjega programa dela pa je tudi priprava vsa ene skupine v našem okraju, ki bi se udeležila te velike vsakoletne prireditve, ki jo organizira Zveza Svobod in PD Slovenije. Gledališke skupine iz Novega mesta, Crnomlja, Brežje in Krškega že studirajo kvaliteten delo. O tem bomo podrobneje še poročali. Prav razveseljivo je, da se gledališki skupini Svobode v Brestanici in Svobode v Senovem združita in skupno pripravita res kvaliteten predstavilo, ki si jo bo ogledala žirija. Dolgoletno plodno in kvaliteten delo raznih skupin je garancija, da izbor najboljših skupine ne bo poseben lahek. Se vsem neprijetnim skupinam naj bo spodbuda, da se tudi prijavijo za tekmovanje najpozneje do

1. aprila 1960 okrajnemu svetu. Skupini, ki bo v tem tekmovanju dosegla tak uspeh, da bo predstavljala v Kopru dramsko dejavnost našega okraja, bo okrajni svet omogočil gostovanje tudi v večjih krajih v okraju.

—p

Skrb za učiteljska stanovanja

Stanovanje za prosvetne delavce na podeželskih solah namerava letos graditi občina. Predvideno so gradnje pri solah na Velikem Trnu, na Raki in v Podbočju. Najprej bodo začeli tam, kjer bodo prebivalci najbolj sodelovali in največ pomagali. Na Velikem Trnu je v stanovanjski stavbi predvidena tudi prosvetna dvorana, ki je za tamkajšnje področje močno potrebna.

V vsako hišo
Spod. Posavja, Dolenjske
in Bele krajine:
DOLENSKI LISTI

DELOVNI KOLEKTIV

Rudnika rjavega premoga SENOVO

ČESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK VSEM PREBIVALCEM OBČINE

DOSEŽENI USPEHI, PLOD NAŠIH SKUPNIH NAPOROV, KAŽEJO, DA UTIRAMO PRAVILNO POT!

KNJIŽNE ZBIRKE CANKARJEVE ZALOŽBE ZA LETO 1960

Ljubitelji dobre slovenske knjige, zlasti pa vse sedanje naročnike vabimo, da si ogledajo program naših knjižnih zbirk za leto 1960.

SVETOVNI ROMAN

Honoré de Balzac: Lilijska dolina
Howard Spring: Moj sin, moj sin
Samuel Butler: Pot vsega živga
Shi Nai-An: Razbojnik iz močvirja Ljanc Shan

SODOBNI ROMAN

Miguel Angel Asturias: Gospod predsednik
Danilo Lokar: Leto osemnajsto
Aldous Huxley: Kontrapunkt življenja
Zahario Stancu: Bosonogi ljudstvo

BIOS

Gaj Svetonij Trankvil: Dvanajst rimskih cesarjev
Marjan Kozina: V svetu operne glasbe
Ilyes Gyula: Petoffi
Dr. Crtomir Nučić: Razdobja alkemije

NOVA LJUDSKA KNJIŽNICA

Josef F. Perkonig: Ugrabljen strd
Haroun Tazieff: Živi ognjeniki
Peter Abrahams: Divji pohod
Wilhelm Moberg: V novi domovini
Frans G. Bengtsson: Rdeči viking
Z. S. Zorin: Od Zanzibara do Mesečevih gora

Knjige naših knjižnih zbirk lahko plačujete v mesečnih obrokih, njih cena je nižja kot bo kasneje v knjigarnah. Vabimo Vas, da se nemudoma prigate v krog naših naročnikov, kajti tudi v letu 1960 bomo tiskali knjige v omejenih nakladah. Vsa podrobna pojasnila in prospekte dobite v založbi in v vseh knjigarnah.

CANKARJEVA ZALOŽBA — LJUBLJANA
Kopitarjeva 2, p. p. 136

ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆ ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO

„Za ta denar ga imam raje doma...“

Tako pravijo starši mnogih otrok, ki jim skuša senovsko društvo prijateljev mladine omogočiti počitnice na morju. Vzrok je v tem, ker društvo ne more dati vsega, starši pa nato zavračajo ponujeno pomoč s takimi izjavami. Kljub temu je lani odšlo 54 otrok v Poreč, vsaj dvakrat toliko, ki jih lahko, če bi starši za tri tedne oddali odrinili od 1000 do 3000 din za otroka. Društvo prijateljev mladine, občina in Rdeči križ pripevajo precej za zdraviljenje socialno šibkih otrok, za vse pa res ne morejo. Vseeno se najdejo zločenci, ki vprašujejo: Zakaj ste pa za onega lahko vse plačali? Pri vsem tem pa seveda ne pomislijo, da je družini

s sedmimi otroki težje živeti kot v taki, ki ima le dva ali tri. Enako je bilo z otroškim vrtem. Vsi starši so bili navdušeni, ko so izvedeli, da bo v Senovem odprt. Ko je pa bilo treba prispevati za otroka 200 din na mesec, se je mnogim delo preveč.

S pomočjo prosvetnih delavcev na šolah prireja Društvo prijateljev mladine staršem več-

tudi svoje opazke, ki jih Društvo prijateljev mladine skrbno beleži.

Največ skrbi društva, saj to nam pove že naziv, pa velja otrokom. Lani so za Dedka mraza razdelili šolarjem 450 vrečk dobrot. Lutkovni oder na Senovem se je otrokom zelo priljubil. Za kolektivno obdaritev je šola dobila 80 tisoč dinarjev. Za ta denar bodo kupili lutke in

delo društva in toplejši odnos do otroka pri starših, kadar je treba odrinuti jurja ali dva za počitnice, bi koristilo otrokom in društvu. Nova občinska zveza DPM, ki bo kmalu ustanovljena, bo nato v dobro otrok laže delovala.

Lep športni plašč, z moško krojenim ovratnikom iz kožuškovine. Najprimernejša barva blaga bo kameleja

Na Senovem je tesno

— Zenskega društva na Senovem nimamo, zato smo žene toliko bolj pridne v Društvu prijateljev mladine, kjer imamo svojo sekcijo. Mnogo žena in deklet bi se rado zaposlilo, pa ni primerne zaposlitve. Vse se ustavi pri prostorih. Že dve leti govorimo o javni pralnici in kopalnici. Nič ni še od tega. Po našem mišljenju bi prostore lahko dobili tako, da bi jih v ta namen predvideli v eni od novih stanovanjskih stavbi!

Tako je na kratko orisala »položaj« na Senovem MINKA MOLAN.

— Kaj pa stanovanjska skupnost?

— Dve imamo predvideni. Eno na Senovem in eno v Brestanici. Obe bi imeli pralnice in kopalnice, brestaniška pa še uslužnostno podjetje. V Brestanici so prostori že predvideni, na Senovem pa jih nameravamo dobiti tako, da bomo izselili nekaj strank. Skupnosti se bosta preživljali s 3% prispevkom od stanovanjskih najemnin in s sondeležbo in podporo prebivalstva ter rudnika in elektrarne.

Žužemberk: želimo gospodinjski center

Žužemberk potrebuje gospodinjski center, to se vedno bolj kaže. Dekleta bi rada obiskovala razne tečaje, pa ni prostora niti organizatorja zanje. V načrtih za nov Zadrugi dom bi morali upoštevati tudi to željo.

Vodovod smo obravnavali že na zboru volivcev, pa nič ne zaleže. Z mrtve točke se ne premakne nikamor. Tudi perileže je nujno potrebno, pa se nihče ne zgame.

Društvo prijateljev mladine bi rado pripravilo za malčke igrišče, da se ne bi podili na cestah, pa nikakor ne more najti primerne prostora.

L. P.

krat predavanja o vzgoji otrok. Starši se jih radi udeležujejo. Na 20 številki revije Otroci in družina je naročeno Društvo prijateljev mladine. Šolski otroci dobijo te številke v šoli in jih odnese domov staršem, ko jih ti preberejo, jih otroci prinesejo spet nazaj v šolo. Revija kroži tako od hiše do hiše, starši jo prebirajo in napišejo

knjige. Kadar so cizibani sprejeti med pionirje in pionirji v mladinsko organizacijo, priredi Društvo prijateljev mladine pogostitev. Pionirčkom podari pri sprejemu rdeče rutke.

Starši imajo mnogo razumevanja za vzgojno predavanja. Še mnogo je žal takih, ki niso člani Društva prijateljev mladine. Malo več razumevanja za

Takole so v petek zvečer dekleta — tečajnice gospodinjstva tečaja v Kotu pri Mirni s kratkim kulturnim sporedom in prijetnim zabavnim večerom zaključile uspešni pouk. »Pošteno nam bo dolgčas...« so nam povedale ob slovesu, češ da se poslej ne bodo več tako sestajale. Pa bi se lahko: v aktivni mladih združenje, v krogu mladinske organizacije in še sicer kje. Tečajnice so se ob zaključku lepo zahvalile mirninski Kmetijski zadrugi za pomoč in vodstvu tečaja, na katerem so pridobile veliko novega znanja

AMD Novo mesto o svojem delu

Rednega letnega občnega zbora Avto-moto društva Novo mesto v soboto, 30. januarja, sta se udeležila tudi dva člana Izvršnega sveta Avto-moto zveze Slovenije, Marjan Prijatelj in Milan Kapun.

AMD Novo mesto je bilo lani v težkem položaju, saj je bilo celo govora o razpustu društva. Vzrok je bil v nepravilnem odnosu posameznih članov, predvsem pa v premajhni pomoči članov kot celote upravnemu odboru. Stanje se je posebno v drugi polovici leta izboljšalo. Društvo razpolaga zdaj z več kot 7 milijoni osnovnih sredstev. Tu je vstetih 5 osebnih avtomobilov, en tovornjak, eno motorno kolo in en mopet. Tudi 1 milijon 84 tisoč dinarjev, saldo iz 1. 1959, je dobra podlaga za delo društva v letošnjem letu. Oboje, predvsem pa vozila, ki jih AMD ima, so pogoj za izpolnjevanje njegove naloge: vzgajati dobre soferje in amaterje in dvigati kulturo uporabnikov cestišča.

Število motornih vozil je od leta 1946 do danes poraslo za petnajstkrat. Na naših cestah smo še pred nekaj leti srečevali le pešce, kolesarje in vprežne vozove. Zdaj je

najštevilnejši uporabnik cestišča motorno vozilo. Število nesreč žal naglo raste. Tehnika se razvija hitreje kot miselnost ljudi. Ti se pogosto preveč zanašajo na zavore, ki niso tako močne kot mislijo, saj vozi motorno vozilo s povprečno hitrostjo vsaj 12 m na sekundo. Ljudi moramo zato opozarjati na nevarnosti, ki jim na cesti neprestano grozi. S to vrsto vzgoje je treba pričeti že pri šolski mladini.

Vzgoja soferja ne sme biti le tehnična. Njegov odnos do pešcev naj bo human (voznja po blatni cesti), pomaga naj tovarišu, ki stoji zaradi okvare. Pravilno naj uporablja dolge in kratke luči. To je le nekaj drobcev iz kulture na cesti in hkrati prva stran vzgojnih nalog AMD. Druga stran se odvijata v centrih predvojaške vzgoje, kjer AMD usposablja bodoče pripadnike JLA za soferje. Obenem nudi pomoč armadi tudi tako, da prireja strokovna predavanja iz motorizacije za oficirje.

Pri vzgoji čuti AMD močno pomoč prometnih organov TNZ, ki želijo, da bi pri ustvarjanju var-

nosti na cestah bila vzgojna politika močnejša od kaznovanja in prav zato za AMD tesno sodelujejo. Novi 13-članski upravni odbor je številnejši kot dosedajni in dobro izbran. Letos sta pred AMD Novo mesto dve veliki nalogi. Do 15 tisoč mladih ljudi iz treh republik se bo udeležilo Zgleda bratstva in enotnosti. Člani AMD bodo lahko prometnim organom takrat mnogo pomagali pri raznih tehničnih nalogah. Tudi na zletu bodo sodelovali. Republiško tekmovanje ljudske milice bo letos spet v Novem mestu. Udeležilo se ga bo 8 ekip LM z 80 vozači, ki bodo sodelovali v spretnosti in ocenjevalni vožnji. — Tudi tu bo lahko AMD pomagala.

Občnega zbora se je od 230 članov udeležilo le 42. Tako majhen aktiv res ne more izpolniti velikih nalog. Številni lastniki motornih vozil, ki jim je prav naša družbena ureditev omogočila nakup vozila, se niso člani AMD. Prav bi bilo, da bi se vpisali in društvo pri njegovem delu podprli, saj bo potem lažje izpolnjevali svoje obsežne in odgovorne naloge. J. M.

VII. BRZOPOTEZNO SAHOVSKO PRVENSTVO SLOVENSkih MEST

MARIBOR IN LJUBLJANA NAJBOLJŠA

Pomemben uspeh šahistov Novega mesta: 4. mesto pred Celjem, Jesenicami, Domžalami, Ptujem, Kamnikom itd. — Rekordno število ekip: 19 s preko 150 šahisti

Telovadnica Osnovne šole v Novem mestu je bila preteklo nedeljo prizorišče doslej največjega sahovskega tekmovanja na Dolenjskem. Nad 150 šahistov iz vse Slovenije je prišlo v Novo mesto, da se v sestavi svojih mestnih reprezentanc pomerijo v brzopoteznem šahu, kjer je bil čas za razmišljanje najmanj pet sekund za vsako potezo. — Letošnji VII. brzoturnir slovenskih mest je vsestransko uspel. Zadovoljni so bili organizatorji: Okrajna sahovska zveza Novo mesto in Sahovska zveza Slovenije, prav tako pa tudi šahisti, udeleženci tekmovanja, saj je bil »maratonski« turnir z 19 ekip izpeljan v rekordnem času — v slabih šestih urah.

Za letošnji VII. brzoturnir je značilno še to, da je bila konkurenca izredno močna, saj so bili tokrat prvič zastopani vsi večji sahovski centri Slovenije. V ekipah Maribora, Ljubljane, Kranja, Celja, Jesenic in Domžal so igrali tudi mojstri in mojstrski kandidati na čelu z mednarodnim mojstrom Pucom, ki je igral za Kranj. Ševeda je nastopilo tudi veliko 1. in II. kategorikov, tako da je bilo tudi za kvaliteto preskrbljeno.

Tekmovanje, ki se je pričelo po deveti uri dopoldne, je začel v imenu prireditelja, Zveze sahovske zveze Slovenije podpredsednik OSZ Slavko Dokl, za njim je pa šahiste v imenu sahovske zveze Slovenije pozdravil član IO Jože Siska. Poem ko je vrhovni vodja tekmovanja — zvezni sodnik Milan Horvat, seznanil udeležence tekmovanja s pravili brzoturnirja, so kapetani ekip izžrebali »startne« številke.

■ Za prva kola brzoturnirja so prinesla presenečenja. Lanski zmagovalci — moštvo Ljubljane, je bilo tokrat oslabiljeno, zato smo pričakovali, da bo imela mariborska sestonica mojstrskih kandidatov, na čelu z bivšim mladinskim državnim prvakom inž. Crepinkom, lahko delo. To se pa ni uresničilo. Ljubljancem so poraze in neodločene izide (med drugimi tudi s Hrastnikom, Ptujem, z Jesenicami in Mariborom) nadoknili z visokimi zmagami nad ostalimi ekipami in v zadnjem kolu z gladko zmago nad Litijo — s 6:0 dohiti Mariborčane.

■ Mariborčani so bili stalno v vodstvu, če upoštevamo, da so njihove zmage niso bile tako visoke, zato so po zadnjem kolu imeli isto število točk kot Ljubljancem. Kdo bo zmagovalci VII. brzopoteznega prvenstva slovenskih mest, je moral odločiti novovoden dvoboj. Tu so bili Mariborčani uspešnejši in so z rezultatom 5:1 zaslužno osvojili prehodni kristalni pokal SZS, ki je doslej krašil virdno ljubljansko reprezentanco. Za prvo mesto so prejeli tudi pokal Okrajne sahovske zveze v trajno last, knjižne nagrade SZS in spominsko darilo Ob LO Novo mesto. S knjižami in spominskimi darili je bila nagradjena še pet najboljših ekip, Ljubljancem pa so prejeli za drugo mesto še pokal OSZ.

■ Tretje mesto je letos osvojila ekipa Kranja. Imela je zelo močno ekipo — raven mednarodnega Puca še mojšta kandidata Čudermana in 4 prvokategorik, toda le malo je manjkalo, da jih ni prehitela borbeno ekipa novomeških šahistov, ki so vsem ljubiteljem šaha v Novem mestu pripravili prijetno presenečenje. Novomeška reprezentanca, ki se je za tekmovanje dobro pripravila, je nastopila s šestimi prvokategoriki in dvema drugokategorikoma. Po kategorijah je zastopala tudi z Celjem, Jesenicami in celo Domžalami, ki so imeli v svojih vrstah mojstrske kandidate. Prav zato je uspeh Novomečanov še pomembnejši in pomeni lepo afirmacijo novomeškega sahovskega društva.

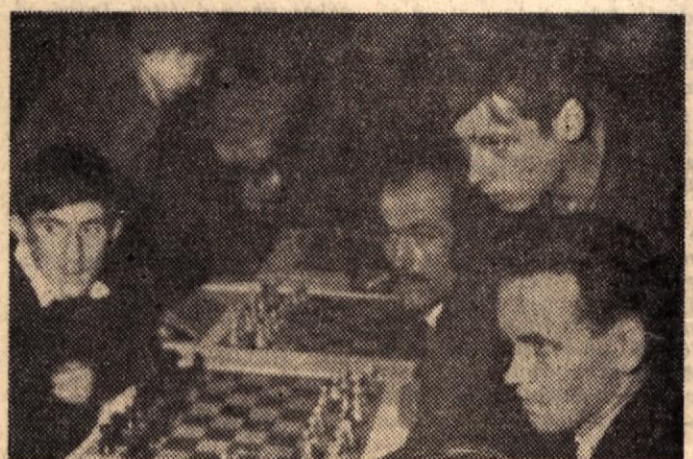
KAR 5 ZMAG S 6:0! ■ Novomeščani, ki so igrali v postavi — Škerlj, Sila, Radovanovič, Sitar, Zabukovec, Saranovič, Dokl in Fink, so že v prvem kolu zabeležili lepo zmago nad močno ekipo Ptuja s 4 in pol : 1 in pol. To je vilo upanje, da lahko računajo na eno izmed prvih pet mest,

čeprav je bila konkurenca v vrhu izredno močna. Poraz z Jesenicami in kasneje z Ljubljano in Kranjem so nadomestili z visokimi zmagami nad ostalimi reprezentancami. Stalno so se sukali na četrti ali petem mestu, končno pa so ostali na četrtem mestu.

■ In kdo je najzslužnejši za ta uspeh? Tu je težko odgovoriti, ker so se vsi člani prve postavile zelo dobro odrezali. Morda je ravno izenačenost vseh igralcev prinesla tako lep uspeh. Škerlj je na prvi deski imel najtežje delo, iz 17 partij je zbral 11 in pol točk!

Ljah pred njimi, za dve točki, Jesenice pa celo za 10 točk! Največje presenečenje so pravzaprav Jesenčani, ki so imeli po kategorijah zelo močno ekipo (1 mojster, kandidat in 5 prvokategorikov), toda le malo je manjkalo, da jih niso prehiteli celo Domžale.

■ Se o organizaciji tekmovanja: vsi udeleženci so bili enotnega mnenja, da je bilo tekmovanje dobro pripravljeno. Telovadnica osnovne šole je popolnoma ustrezala tekmovanju. Bila je ozračna, omizja so bila označena s številj kani, zato med posamezniki ko-

Posnetek z nedeljskega tekmovanja: Sitar in Radovanovič (desno) sta bila najuspešnejša člana novomeške ekipe na VII. brzoturnirju mest

Sila je bil na drugi deski prav tako uspešen. Iz 17 partij je dosegel le pol točke manj kot Škerlj. Radovanovič je na tretji deski iz 16 partij dosegel 12 točk, Sitar pa na četrty iz 17 partij 13 točk. Zabukovec je na 5. deski iz 17 partij zbral 12 točk, Saranovič pa iz 16 partij dosegel 12 točk. Sitar pa točke. Zelo uspešen je bil tudi Fink, ki je kot rezerva iz 8 partij zbral 6 in pol točke.

■ Novomeščani so letos prehiteli Celjane, ki so bili lani v Trbov-

ni bilo velikih odmorov. Vse to je prispevalo k hitremu poteku tekmovanja, ki je bilo izvedeno v rekordnem času.

■ Končni vrstni red mestnih reprezentanc na VII. brzoturnirju mest:

1. MARIBOR 84 in pol, 2. LJUBLJANA 84 in pol, 3. Kranj 77 in pol točke, 4. NOVO MESTO 76 in pol točke, 5. Celje 74 in pol, 6. Jesenice 66 in pol, 7. Domžale 65 točk, 8. Ptuj 59 točk, 9. Zalec 53 točk, 10. Kamnik 51 in pol, 11. Hrastnik 51 točk, 12. Črnomelj 49 točk, 13. Kočevje 48 in pol.

Sledijo Trbovlje 46 in pol, Brežice 43 in pol, Šoštanj 31 in pol, Radeče 23 in pol in Idrija 19 točk in.

ŠAH

ZAČELO SE JE X. PRVENSTVO NOVEGA MESTA V SAHU

Pretekli teden se je v Novem mestu pričel sahovski turnir za X. prvenstvo Novega mesta, ki ga prireja Sahovsko društvo Novo mesto. Čeprav na njem ne sodelujejo nekateri znani novomeški šahisti (Sila, Dokl, dr. Golč, Saranovič itd.) je to brez dvoma doslej najmočnejši turnir izmed prvenstev Novega mesta. Izmed prvenstev Novega mesta, ki so igrali v skupini, so bili: Sitar in Radovanovič, sedem je drugokategorikov in štiri enajst kategorikov. Turnir igrajo vsako sredo in petek od 19. ure naprej v salonu hotela Kandijska, odločene in prekinjene partije pa ob ponegelnih 6 urah.

Prvi dan tekmovanja so igrali prva dva kola, ki so prinesla prve presenečenja. Tako je fantki prvaka Novega mesta, Bartolj, že v prvi partiji položil orožje pred znanim atletom in odbojkarjem Penzom, ki je dokazal, da je tudi dober šahist. V drugem kolu je Sitar z dvema zmagama — nad Kranjcem in Pickom. Prvenstveni vrstni red po prvih dveh dneh: 1. Bartolj 2 točki, 2. Penko in Avsec 1 točka, 3. Fink 1 točka, 4. Sitar 1 točka, 5. Fink 1 točka, 6. Sitar 1 točka, 7. Penko 1 točka, 8. Sitar 1 točka, 9. Penko 1 točka, 10. Sitar 1 točka, 11. Penko 1 točka, 12. Sitar 1 točka, 13. Penko 1 točka, 14. Sitar 1 točka, 15. Penko 1 točka, 16. Sitar 1 točka, 17. Penko 1 točka, 18. Sitar 1 točka, 19. Penko 1 točka, 20. Sitar 1 točka, 21. Penko 1 točka, 22. Sitar 1 točka, 23. Penko 1 točka, 24. Sitar 1 točka, 25. Penko 1 točka, 26. Sitar 1 točka, 27. Penko 1 točka, 28. Sitar 1 točka, 29. Penko 1 točka, 30. Sitar 1 točka, 31. Penko 1 točka, 32. Sitar 1 točka, 33. Penko 1 točka, 34. Sitar 1 točka, 35. Penko 1 točka, 36. Sitar 1 točka, 37. Penko 1 točka, 38. Sitar 1 točka, 39. Penko 1 točka, 40. Sitar 1 točka, 41. Penko 1 točka, 42. Sitar 1 točka, 43. Penko 1 točka, 44. Sitar 1 točka, 45. Penko 1 točka, 46. Sitar 1 točka, 47. Penko 1 točka, 48. Sitar 1 točka, 49. Penko 1 točka, 50. Sitar 1 točka, 51. Penko 1 točka, 52. Sitar 1 točka, 53. Penko 1 točka, 54. Sitar 1 točka, 55. Penko 1 točka, 56. Sitar 1 točka, 57. Penko 1 točka, 58. Sitar 1 točka, 59. Penko 1 točka, 60. Sitar 1 točka, 61. Penko 1 točka, 62. Sitar 1 točka, 63. Penko 1 točka, 64. Sitar 1 točka, 65. Penko 1 točka, 66. Sitar 1 točka, 67. Penko 1 točka, 68. Sitar 1 točka, 69. Penko 1 točka, 70. Sitar 1 točka, 71. Penko 1 točka, 72. Sitar 1 točka, 73. Penko 1 točka, 74. Sitar 1 točka, 75. Penko 1 točka, 76. Sitar 1 točka, 77. Penko 1 točka, 78. Sitar 1 točka, 79. Penko 1 točka, 80. Sitar 1 točka, 81. Penko 1 točka, 82. Sitar 1 točka, 83. Penko 1 točka, 84. Sitar 1 točka, 85. Penko 1 točka, 86. Sitar 1 točka, 87. Penko 1 točka, 88. Sitar 1 točka, 89. Penko 1 točka, 90. Sitar 1 točka, 91. Penko 1 točka, 92. Sitar 1 točka, 93. Penko 1 točka, 94. Sitar 1 točka, 95. Penko 1 točka, 96. Sitar 1 točka, 97. Penko 1 točka, 98. Sitar 1 točka, 99. Penko 1 točka, 100. Sitar 1 točka, 101. Penko 1 točka, 102. Sitar 1 točka, 103. Penko 1 točka, 104. Sitar 1 točka, 105. Penko 1 točka, 106. Sitar 1 točka, 107. Penko 1 točka, 108. Sitar 1 točka, 109. Penko 1 točka, 110. Sitar 1 točka, 111. Penko 1 točka, 112. Sitar 1 točka, 113. Penko 1 točka, 114. Sitar 1 točka, 115. Penko 1 točka, 116. Sitar 1 točka, 117. Penko 1 točka, 118. Sitar 1 točka, 119. Penko 1 točka, 120. Sitar 1 točka, 121. Penko 1 točka, 122. Sitar 1 točka, 123. Penko 1 točka, 124. Sitar 1 točka, 125. Penko 1 točka, 126. Sitar 1 točka, 127. Penko 1 točka, 128. Sitar 1 točka, 129. Penko 1 točka, 130. Sitar 1 točka, 131. Penko 1 točka, 132. Sitar 1 točka, 133. Penko 1 točka, 134. Sitar 1 točka, 135. Penko 1 točka, 136. Sitar 1 točka, 137. Penko 1 točka, 138. Sitar 1 točka, 139. Penko 1 točka, 140. Sitar 1 točka, 141. Penko 1 točka, 142. Sitar 1 točka, 143. Penko 1 točka, 144. Sitar 1 točka, 145. Penko 1 točka, 146. Sitar 1 točka, 147. Penko 1 točka, 148. Sitar 1 točka, 149. Penko 1 točka, 150. Sitar 1 točka, 151. Penko 1 točka, 152. Sitar 1 točka, 153. Penko 1 točka, 154. Sitar 1 točka, 155. Penko 1 točka, 156. Sitar 1 točka, 157. Penko 1 točka, 158. Sitar 1 točka, 159. Penko 1 točka, 160. Sitar 1 točka, 161. Penko 1 točka, 162. Sitar 1 točka, 163. Penko 1 točka, 164. Sitar 1 točka, 165. Penko 1 točka, 166. Sitar 1 točka, 167. Penko 1 točka, 168. Sitar 1 točka, 169. Penko 1 točka, 170. Sitar 1 točka, 171. Penko 1 točka, 172. Sitar 1 točka, 173. Penko 1 točka, 174. Sitar 1 točka, 175. Penko 1 točka, 176. Sitar 1 točka, 177. Penko 1 točka, 178. Sitar 1 točka, 179. Penko 1 točka, 180. Sitar 1 točka, 181. Penko 1 točka, 182. Sitar 1 točka, 183. Penko 1 točka, 184. Sitar 1 točka, 185. Penko 1 točka, 186. Sitar 1 točka, 187. Penko 1 točka, 188. Sitar 1 točka, 189. Penko 1 točka, 190. Sitar 1 točka, 191. Penko 1 točka, 192. Sitar 1 točka, 193. Penko 1 točka, 194. Sitar 1 točka, 195. Penko 1 točka, 196. Sitar 1 točka, 197. Penko 1 točka, 198. Sitar 1 točka, 199. Penko 1 točka, 200. Sitar 1 točka, 201. Penko 1 točka, 202. Sitar 1 točka, 203. Penko 1 točka, 204. Sitar 1 točka, 205. Penko 1 točka, 206. Sitar 1 točka, 207. Penko 1 točka, 208. Sitar 1 točka, 209. Penko 1 točka, 210. Sitar 1 točka, 211. Penko 1 točka, 212. Sitar 1 točka, 213. Penko 1 točka, 214. Sitar 1 točka, 215. Penko 1 točka, 216. Sitar 1 točka, 217. Penko 1 točka, 218. Sitar 1 točka, 219. Penko 1 točka, 220. Sitar 1 točka, 221. Penko 1 točka, 222. Sitar 1 točka, 223. Penko 1 točka, 224. Sitar 1 točka, 225. Penko 1 točka, 226. Sitar 1 točka, 227. Penko 1 točka, 228. Sitar 1 točka, 229. Penko 1 točka, 230. Sitar 1 točka, 231. Penko 1 točka, 232. Sitar 1 točka, 233. Penko 1 točka, 234. Sitar 1 točka, 235. Penko 1 točka, 236. Sitar 1 točka, 237. Penko 1 točka, 238. Sitar 1 točka, 239. Penko 1 točka, 240. Sitar 1 točka, 241. Penko 1 točka, 242. Sitar 1 točka, 243. Penko 1 točka, 244. Sitar 1 točka, 245. Penko 1 točka, 246. Sitar 1 točka, 247. Penko 1 točka, 248. Sitar 1 točka, 249. Penko 1 točka, 250. Sitar 1 točka, 251. Penko 1 točka, 252. Sitar 1 točka, 253. Penko 1 točka, 254. Sitar 1 točka, 255. Penko 1 točka, 256. Sitar 1 točka, 257. Penko 1 točka, 258. Sitar 1 točka, 259. Penko 1 točka, 260. Sitar 1 točka, 261. Penko 1 točka, 262. Sitar 1 točka, 263. Penko 1 točka, 264. Sitar 1 točka, 265. Penko 1 točka, 266. Sitar 1 točka, 267. Penko 1 točka, 268. Sitar 1 točka, 269. Penko 1 točka, 270. Sitar 1 točka, 271. Penko 1 točka, 272. Sitar 1 točka, 273. Penko 1 točka, 274. Sitar 1 točka, 275. Penko 1 točka, 276. Sitar 1 točka, 277. Penko 1 točka, 278. Sitar 1 točka, 279. Penko 1 točka, 280. Sitar 1 točka, 281. Penko 1 točka, 282. Sitar 1 točka, 283. Penko 1 točka, 284. Sitar 1 točka, 285. Penko 1 točka, 286. Sitar 1 točka, 287. Penko 1 točka, 288. Sitar 1 točka, 289. Penko 1 točka, 290. Sitar 1 točka, 291. Penko 1 točka, 292. Sitar 1 točka, 293. Penko 1 točka, 294. Sitar 1 točka, 295. Penko 1 točka, 296. Sitar 1 točka, 297. Penko 1 točka, 298. Sitar 1 točka, 299. Penko 1 točka, 300. Sitar 1 točka, 301. Penko 1 točka, 302. Sitar 1 točka, 303. Penko 1 točka, 304. Sitar 1 točka, 305. Penko 1 točka, 306. Sitar 1 točka, 307. Penko 1 točka, 308. Sitar 1 točka, 309. Penko 1 točka, 310. Sitar 1 točka, 311. Penko 1 točka, 312. Sitar 1 točka, 313. Penko 1 točka, 314. Sitar 1 točka, 315. Penko 1 točka, 316. Sitar 1 točka, 317. Penko 1 točka, 318. Sitar 1 točka, 319. Penko 1 točka, 320. Sitar 1 točka, 321. Penko 1 točka, 322. Sitar 1 točka, 323. Penko 1 točka, 324. Sitar 1 točka, 325. Penko 1 točka, 326. Sitar 1 točka, 327. Penko 1 točka, 328. Sitar 1 točka, 329. Penko 1 točka, 330. Sitar 1 točka, 331. Penko 1 točka, 332. Sitar 1 točka, 333. Penko 1 točka, 334. Sitar 1 točka, 335. Penko 1 točka, 336. Sitar 1 točka, 337. Penko 1 točka, 338. Sitar 1 točka, 339. Penko 1 točka, 340. Sitar 1 točka, 341. Penko 1 točka, 342. Sitar 1 točka, 343. Penko 1 točka, 344. Sitar 1 točka, 345. Penko 1 točka, 346. Sitar 1 točka, 347. Penko 1 točka, 348. Sitar 1 točka, 349. Penko 1 točka, 350. Sitar 1 točka, 351. Penko 1 točka, 352. Sitar 1 točka, 353. Penko 1 točka, 354. Sitar 1 točka, 355. Penko 1 točka, 356. Sitar 1 točka, 357. Penko 1 točka, 358. Sitar 1 točka, 359. Penko 1 točka, 360. Sitar 1 točka, 361. Penko 1 točka, 362. Sitar 1 točka, 363. Penko 1 točka, 364. Sitar 1 točka, 365. Penko 1 točka, 366. Sitar 1 točka, 367. Penko 1 točka, 368. Sitar 1 točka, 369. Penko 1 točka, 370. Sitar 1 točka, 371. Penko 1 točka, 372. Sitar 1 točka, 373. Penko 1 točka, 374. Sitar 1 točka, 375. Penko 1 točka, 376. Sitar 1 točka, 377. Penko 1 točka, 378. Sitar 1 točka, 379. Penko 1 točka, 380. Sitar 1 točka, 381. Penko 1 točka, 382. Sitar 1 točka, 383. Penko 1 točka, 384. Sitar 1 točka, 385. Penko 1 točka, 386. Sitar 1 točka, 387. Penko 1 točka, 388. Sitar 1 točka, 389. Penko 1 točka, 390. Sitar 1 točka, 391. Penko 1 točka, 392. Sitar 1 točka, 393. Penko 1 točka, 394. Sitar 1 točka, 395. Penko 1 točka, 396. Sitar 1 točka, 397. Penko 1 točka, 398. Sitar 1 točka, 399. Penko 1 točka, 400. Sitar 1 točka, 401. Penko 1 točka, 402. Sitar 1 točka, 403. Penko 1 točka, 404. Sitar 1 točka, 405. Penko 1 točka, 406. Sitar 1 točka, 407. Penko 1 točka, 408. Sitar 1 točka, 409. Penko 1 točka, 410. Sitar 1 točka, 411. Penko 1 točka, 412. Sitar 1 točka, 413. Penko 1 točka, 414. Sitar 1 točka, 415. Penko 1 točka, 416. Sitar 1 točka, 417. Penko 1 točka, 418. Sitar 1 točka, 419. Penko 1 točka, 420. Sitar 1 točka, 421. Penko 1 točka, 422. Sitar 1 točka, 423. Penko 1 točka, 424. Sitar 1 točka, 425. Penko 1 točka, 426. Sitar 1 točka, 427. Penko 1 točka, 428. Sitar

Novo v Vidmu-Krškem

V TEM EDNU VAS ZANIMA

Danes bo v Novem mestu seja predsedstva občinskega odbora SZDL Novo mesto, na kateri bodo obravnavali priprave na občinsko konferenco, ki bo v nedeljo 7. februarja.

Sinoči je bil sestanek odborov osnovnih organizacij SZDL, Izvršnega odbora stanovanske skupnosti, predsednikov hišnih svetov in sekretarjev osnovnih organizacij ZK na področju stanovanske skupnosti Center - Novo mesto. Na sestanku so se pogovorili o delu stanovanske skupnosti in hišnih svetov ter o ekonomskih najemninah in točkovanju.

Na Okrajnem sindikalnem svetu v Novem mestu bo danes seja tajnikov občinskih sindikalnih svetov. Razpravljali bodo o pripravah na kongres centralnih odborov strokovnih sindikatov, o pripravah na občne zbornice občinskih sindikalnih svetov in o pripravah na proslavo 10-letnice delavskega samoupravljanja.

V Brežicah je bila včeraj seja občinskega ljudskega odbora. Razpravljali so o letošnjem družbenem planu in o reorganizaciji državne uprave.

Na Senovem je bila v ponedeljek skupna seja komisije za družbeno upravljanje pri občinskem odboru SZDL in komisije za delavsko upravljanje pri občinskem sindikalnem svetu. Seja je bila posvečena programu dela za tekoče leto.

V nedeljo je bila v Brežicah konferenca poverjenikov Preservne družbe za brežjsko občino. Na konferenci so med drugim izvolili tudi nov občinski odbor Preservne družbe.

V soboto, 23. januarja je imela svoj redni letni občni zbor tudi sindikalna podružnica kmetijskih delavcev v Brestanici. Na občnem zboru so med drugim sklenili za člane združenih svetov in upravnih odborov kmetijskih združenj ter za vse člane sindikata organizirati predavanja o Kardeževih razpravah o kmetijski politiki na vseh in o kmečkem zavarovanju.

Danes bo v Brežicah seja sekretariata občinskega odbora ZKS, na kateri se bodo pogovorili o pripravah na plenarno.

Danes, 4. februarja, bo stopil v 50. leto svojega življenja naš dober tovariš in prijatelj **DOLFE GRUM**, ravnatelj osnovne šole v Trebnjem. Upamo, da nam v svoji skromnosti ne bo zameril, če se javno pri družini vsem njegovim prijateljem in znancem ter mu s tega mesta povemo to, kar čutimo ob tem njegovem jubileju.

Pred leti je tudi na teh dveh poteh svetila luč in res ne vemo, čemu so zdaj prebivalci tod okoli kaznovani s tako trdo temo in blatom. Vsaj tuč bi jim menda lahko oskrbeli.

Proč z merilcem! Na življenjskem trgu se je v ponedeljek, 1. februarja, med prodajalnimi elišolami mrmranje, ki je naraslo in pojenjavalo. Kmalu sem ugotovila, da so kmetice protestirale proti navodilom, ki jim jih je dajal tržni inšpektor. Zadrževal je namreč, da nehalo prodajati na merice in uporabljajo pri tehtanju vago. To je pa preveč! Svojo roko bom prodajala, kakor se meni zdi.

Vaga stane osem jurjev, prodala bom pa za enega. Kljub temu se bodo morale ženske zlepa ali zgrda posloviti od raznih krožnikov, šale, meric in firlikov, ki jih ne poznajo nikjer več razen na Dolenjskem. Moderno urejena tržnica zahteva tudi sodobno trgovanje. Cene na trgu: ponedeljske cene na živilskem trgu so bile take: jaca 25 din, solata — krožnik 30 din, škodolca smetane 80 din, šopki teloha 10 din, šopki mačice 20 din, krožnik kisle repe ali zelja 30 din, fižol 80 din, orehi 160 din, firki, kokiši od 450 do 600 din, sirčki 5 din kos.

Gibanje prebivalstva: poročila sta se: Milan Biček, avtosprevednik iz Glavnice trga, in Ana Gernedi, frizerka iz Mokronoga. Ra

Zahvala upokojencev

Kakor vsako leto, je tudi letos podružnica upokojencev Novo mesto prosila podjetja in ustanove za darovanje podpor, namenjene tistim članom društva, ki jim je pomoč zaradi nizke pokojnine nujno potrebna. Prošnje smo poslali na 36 podjetij, žal pa je bilo malo ugodno rešenih. Med domačimi podjetji in tovarnami so večinsko največje odzivele svoj prispevek, če da nimajo denarja, da se finančne težave ali je nerazumno delati ljudem, ki so polnih 30 letnih ali več letnih pokojnin, ki je zelo majhna.

Odbor podružnice pa se iz vsega arca zahvaljuje podjetjem, ki so nam pomagali: Podjetju za vzdrževanje prog. Tapetistvu in de-

ustrezne, zastarele pekarnice pa bodo zaprli.

Z razonizacijo kmetijstva je v občini predvidena predvsem živinorejska proizvodnja, sadjarstvo in vinogradništvo, manj pa proizvodnja poljskih pridelkov. Zakon o racionalnem izkoriščanju kmetijskih površin bo letos v mnogih primerih uveljavljen. Tudi v občini Videm-Krško dobro vedo, da je uspeh kmetijstva le v proizvodnji na večjih stanjenih zemljiščih.

Dedek Mraz — osemdesetletnik

Kdo ne pozna **KARLA MRAZA** iz Bršljina oziroma »Dedka Mraza«, kakor mu pravijo otroci Druga februarja je zagledal v Brežicah luč sveta. Pri očetu se je izučil čevljarke obrti. Zgodaj mu je umrla mati, on pa je šel po svetu s trebuhom za kruhom. Vojsko je služil v avstroogrski mornarici in z njo preplul skoraj vsa morja. V Novo mesto je prišel z družino leta 1919. Delal je pri železnici kot

zavirač in premikalec, dokler ni bil leta 1934 upokojen. Tovariš Mraz je bil vsekakor napreden človek in je v takem duhu vzgajal tudi svoje otroke. En sin mu je padel v partizanih, drugi pa se je vrnil kot vojni invalid.

Pred nekaj leti mu je začel pešati vid. Kljub visoki starosti se je odločil za operacijo in jo srečno preživel. Danes spet lahko bere.

POKOPALI SMO GOLOBOVO MAMO

14. januarja smo pokopali Golobovo mamo z Mirne. Takega pogreba se ni bilo na Mirni, saj je bila pokojnica pri ljudeh zelo priljubljena in znana. Med vojno je vsehstransko pomagala partizanom in marsikaterega nasilila, čeprav je sama slabo živela. Dva njena sinova sta bila v partizanih, eden izmed njih je dal tudi svoje življenje za domovino. Tudi po vojni se je Golobova mama povsod udeleževala in pomagala, kjer je bilo potrebno. Mirnčani je ne bodo pozabili! **Jože Jakš**

Dolfe Grum-petdesetletnik

Rodil se je dne 4. 2. 1910 v Ljubljani ter tam dovršil šolanje z učiteljsko diplomom. Po študiju je, kakor takrat mnogi drugih učiteljskih kandidatov, čakal eno leto na službo, potem pa je bil nastavljen za učitelja v Smilavcu nad Slovinci. Na tem prvem službenem mestu je živel v dokaj težkih razmerah, vendar je njegovo čuteče srce vzbujalo to preprosto ljudstvo in bilo zanj in z njim v enem utripu. Še danes se rad spominja smilavskih ljudi pa tudi onih v Ravnan in Podgorju, kjer je pozneje učiteljeval, vodil pevске zbornice in skratka kot napredni učitelj skrbel za kulturno rast teh ljudi. Ob izbruhu druge svetovne vojne pa srečamo v Dolenji vasi pri Kočevju, od koder je šel v vojsko

ravnatelj šole v Trebnjem. Tovariš Dolfe je ne le odlični pedagog, ki je bil vsa ta leta neštetim mladim učiteljem izvrstni mentor, marveč se kot vodja šole odlikuje še prav posebno s svojim tovariškim odnosom do vseh podrejenih. Med prostovoljnimi delavci uživa ugled in spoštovanje in je bil prav zaradi tega dolga leta predsednik sindikata prosvetnih delavcev. Kljub temu, da mu delo na šoli in na občini, kjer je referent za šolstvo, že vzame mnogo časa, je kot vnet pevec še vedno pevovodja zbora v Trebnjem, njegovo izredno čut odgovornosti pa mu nalaga še mnogo druga opravila v javnem življenju.

Ob jubileju mu želimo mnogo uspehov in da bi ostal med nami ter v krogu svoje drage družine še mnogo let krepak in tako še dolgo daljal iz svoje bogate zakladnice nam in ljudstvu, za katerega dela in živi.

V spomin Hermini Peršak

38. januarja smo pokopali v Crnomlju napredno ženo — Hermino Peršakovo. Pogreb je bil civilen, ker je pred smrtjo izrazila to svojo željo in katero smo ji tudi izpolnili. Lepo število Crnomljevcev je spremljalo na zadnji poti.

Pred hišo se je od nje poslovila tov. Pepca Bastarčeva, na pokopališču pa tov. Anica Šterbenec. Pokojna tov. Hermina je že kot mlado belokranjsko dekle stopila na pot napredne mladine, ki se je zbirala v tedanjih naprednih organizacijah. Postala je članica Solskega društva, kjer se je živahno udeleževala. Še krepkeje pa je začela jedino belokranjske prosvete, ko se je življenjsko povezala s svojimi, danes že pokojnimi možem.

Folklorne skupine Crnomljevcev si sploh ni bilo moglo predstavljati brez njenega sodelovanja. Kot dobra pevka je sodelovala pri pevskih zbiorih, kot zavedna in poštena mlada žena je rada nudila svoje nasvete in pomoč pri organizaciji raznih prireditelj domaćih naprednih društev.

DIREKCIJA ZA CESTE OLO NOVO MESTO

proda

NA JAVNI USTNI LICITACIJI

sledede inventarne predmete:

1. V NOVEM MESTU NA DRAŽBI 8. februarja 1960 ob 9. uri pred mehanično delavnico na Cesti herojev št. 17:
 - drobilec za kamen, mlin za pesek, 2 kompresorja (znamke Tanković in Flotman), 4 diesel motorje (znamke Deutz, Kovarik in Loro Parasini) ter več drugih stvari in strojnih delov.
2. V BREŽICAH NA DRAŽBI 9. februarja 1960 ob 9. uri na sedežu okrajnega cestnega nadzorstva:
 - 3 tovorne avtomobile (znamke ZS, Chevrolet in Skoda), 3 motorna kolesa (znamke Bianchi, Horex in Viktorja).

Vsi navedeni predmeti so rabljeni. Predhodne informacije dobite pri Direkciji za ceste OLO Novo mesto, Ragovska cesta 21, telefon 76 int. 8.

Redenski koledar

Četrtek, 4. februarja — Bojana Petek, 5. februarja — Agata Sobota, 6. februarja — Dora Nedelja, 7. februarja — Ksenija Ponedeljek, 8. februarja — Janez Torek, 9. februarja — Polona Sreda, 10. februarja — Dušana

MAI OGLASI

Prodajam enostanovanjsko hišo, vseljivo, z gospodarskim poslopjem in vrtno, možno tudi z njivo in gozdom v Mokronogu. Naslov v upravi lista (71-60).

Prodajam odlično ohranjen motor (Zemlja 175 cm, GOSPEK, Keramika, Novo mesto 650).

Prodajam lepo gozdno parcelo v revirju Drganja sel. Cena ugodna. Poltve se pri Setini Jožetu v Dol. Gradšču (77-60) ali v V. Zvezju, učitelja, oba iz Tribuč.

Prodajam kompletni mlin na dva para kamnov in električni motor. Mlin je primeren za vodo in elektriko. Družinska vas 1. p. Bela cerkev (70-60).

Gozdno parcelo (kostanj-smreka) v izmeri 1850 kvadrat. metrov št. 388/99, kat. občina Zalovčice, prodam. Ponudbe pošljite Zori Kossec, Langusova 45, Ljubljana (67-60).

Prodajam nivo, 20 arav, v Loki pri Crnomlju, primerna tudi za gradnjo. Pojasnila daleči Feri Stojan, Crnomelj (77-60).

Kupim ali vzamem v najem kmetijo. Naslov v upravi lista (72-60).

Kupim nov ali dobro ohranjen motor Puch 175. Naslov v upravi lista (73-60).

Kupim enostanovanjsko hišo v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (76-60).

Gospodinsko pomočnik, lahko tudi začelnico, sprejme družina s tremi otroki v Ljubljani. Naslov v upravi lista (70-60).

KINO

Crnomelj: 5. in 7. II. ameriški barvni film »Trije Evini obrabi«. 10. II. italijanski film »Zeleznica«. Dol. Toplice: 6. in 7. II. francoski film »Sedem let skomin«. Metlika: 6. in 7. II. franc. barvni film »Parizanka«. 10. II. ruski film »Plemen nad stepom«. Mokronog: 6. in 7. II. ameriški barvni film »Broadways uspank«. Novo mesto »Krača: 5. do 8. II. ameriški barvni film »Smešna oseba«. Od 9. do 11. II. jugoslovanski film »Viza zla«. Senovo: 6. in 7. II. amer. film »Potemni angel«. 10. in 11. II. angleški film »Kratko srečanje«. Sevnica: 6. in 7. II. ameriški film »Gora«. Videm-Krško: 6. in 7. II. ameriški film »Tetovirana roža«. 10. in 11. II. poljski film »Pokoljenje«. Zuzemberk: 7. II. ameriški barvni film »Nocoj komo peli«.

ZAHVALE

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi naše nepozabne mame in stare mame

ELIZABETE GOLOB z Mirne,

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

redam se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in ob njeni prestopu v večni domovini. Posebno zahvala smo dolžni za iskrene poslovične besede Franci Slakov in zastopnik ZVVI ter godbi na pihala iz Trebnja. Pri-

##

Medvedje na Dolenjskem

Našemu znanemu logarju Jožetu Rozmanu z Brezove rebr je kar dolgčas, če se vsaj enkrat tedensko ne sreča s kosmatinco. Kadar mu je posebno dolgčas po medvedih, vzame v poznih popoldanskih urah svoj »pihalnik« in odide v pol ure oddaljeni odcelek 14 na visoko prežo, kjer jih opazuje na stalnem krmišču.

Piše Janko Kastelic

včasih kar po 2-3 skupaj, kako se renčat obdelujejo za kak poseben kos mrhovine. Toda pred leti, ko je prišel v to področje na novo službeno mesto za logarja, je bilo drugače. Dostikrat je prisopihal ves moker domov, logarica je namreč v bližini središča medvedjih prehodov iz osrednjega dela gozdov na območje kmečkih gozdov. Posebno tisto jutro, ko je skušal odnesti stari medvedki enega od obeh mladičev. Tega verjetno nikoli več ne bo poskušal. Več bi nemara lahko povedala njegova žena. Kadar se zberemo pri našem Jožetu, ki ga vsi cenimo kot vzornega, veselega in poštenega lovca, in kadar ob požirku »kajče sline« nanese pogovor na kosmatince, se Jožetova žena skrivnostno smehlja. Vsa sreča, da je bila logarica pred leti, ko se je Jože ves moker, včasih kar povprek skozi grmovje vračal domov, dobro založena z vodo. Naj mi Jože oprost, kajti on živi med medvedi vsak dan. Njemu v opravičilo naj povem, da so se nam, ki smo ob samotnih stazah in prelazih, ob globočah in jaskah, včasih v poznih poletnih ali jesenskih večerih čakali na ščetinarje ali zvito-repke, dostikrat naježili lasje, ko se je po lomastanju, pokanju in prevračanju gnilih panjev iz grmovja prikazala mogočna okrogla glava namesto dolgega rilca s čekanji.

Tudi vozniki, ki spravljajo les iz teh gozdov, gozdni delavci,

taborniki, oglarji in prebivalci okoliških vasi, ki prehajajo skozi te gozdove, so se že večkrat srečali s temi našimi največjimi »predstavniki« visokega lova. Marsikateri oglar ali gozdni delavec iz okoliških naselij jo je precej urnih nog ubral v nasprotno stran srečanja. Na račun teh srečanj na raznih gozdnih stazah in poteh kroži marsikatera vesela o »posebnem« pranju...

Zanimivo je bilo tudi na ve-

znanem stojišču pri tako imenovani »poročni smreki« pa so mimo lovca majorja Djakule pridrveli kar trije medvedje. »Pa bogami — ovako nešto još nikad u životu!« Razumljivo, da je bilo marsikateremu lovcu na stojišču malo bolj »toplo«, ko se je proti njemu valila velika črna gmota, zlasti ker ta pogon ni bil prirejen kot navadno na Frati, pač pa v drugem delu lovišča, v samem središču medvedjega domovanja.

ti po sledovih in zasedenih brologih. To število se nekako ocenjuje za celotno lovišče na okrog 15-16 medvedov, vendar je še to število za ta teren previsoko. Kaj je vzrok, da so se medvedje izselili in kam, je posebno vprašanje. Mogoče je vzrok nemir v lovišču. Nemir pa je povzročil sneg spomladi leta 1957, ko je bilo na stotine ha mladega gozda v lovišču Brezova reber tako rekoč uničenega. Gozdarska služba je seveda organizirala čiščenje in sicer celotnega področja skoraj obenem. Začele se je sekanje na vseh koncih in krajih, spravljane lesa, kuhanje oglja itd. Dotedanji mir je bil z izjemo nekaterih oddelkov, tako rekoč brez noč uničen. Tudi marsikateri stari ščetinar se je preselil v mirnejše kraje. Verjetno je to eden od vzrokov. No, čeprav je število medvedov sedaj še kar znosno, pa smo v poletju 1958 spet doživeli manjše presenečenje, ki se je sicer kontalo brez hujših posledic, vendar pa je med prebivalci naselja Brezova reber povzročilo precej hude krvi. Ko je v soboto, 6. julija 1958, v poznih popoldanskih urah Lojze Jarc, posestnik iz Brezove rebr, s svojo ženo pregledoval njivo ob robu gozda, ki so jo divji prašiči že kar »preorali«, sta zaslišala iz goščave v gozdu

V ujetništvu se mladič kmalu privadi na nove življenjske pogoje

milo vkanje srne. Napotila sta se tja. Nenadoma je iz goščave planila medvedka ter presenečenega Jarca pobila na tla. Zena, ki je imela v roki precej močno palico, je začela udrihati po medvedki. Zaradi divjega vpitja Jarčeve žene in verjetno tudi palice, je medvedka moža na tleh pustila ter se počasi umaknila v gozd, kjer je še vedno ležala pobita srna. Jarca so prepeljali v novomeško bolnišnico; bil je precej opraskan po glavi, iz stegna pa mu je medvedka odtrgala kar precejšen kos mesa.

(Konec prihodnjič)

Tale kosmatince si je privoščil izdatno in okusno kosilico: tolsto ribo, ki jo je spretno ujel v plitvi vodi. Pri takem in podobnem delu so medvedje izredno urni

liki lovski brakadi 29. novembra 1956. leta. Tako brakado prireja vsako leto na Dan republike v počastitev spomina padlim dolenjskim lovcom v NOB lovška zveza Novo mesto, na katero so povabljeni tudi lovci iz ostalih krajev naše republike. Tako so na tej vzorni brakadi sodelovali kot gostje tudi predstavniki gorenjskih lovcev, ki do tedaj še niso videli medveda v naravi. Na njihov račun je bilo po končanem lovu precej lovskih opazk in smeja. Na

V zadnjih letih, to je 1957 do 1959, je število medvedov v lovišču Brezova reber nekoliko vpadlo, kot je mogoče ugotovi-

Podjetja, kmetijske zadruge in ustanove

ki dolgujejo upravi Dolenjskega lista objavljene reklamne in druge oglase, objave in kolportaje, nujno prosimo za takojšnjo poravnavo vseh zapadlih računov. Ker moramo tiskarni in ljubljani sproti plačevati vse njene usluge, prosimo vse dolžnike, da takoj uredijo svoje obveznosti.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Starost sadnih dreves

Pri sadnem drevju ločimo gospodarsko in naravno starost. Gospodarska starost nastane takrat, ko začne drevo slabo roditi, ko se debl in veje suše, krošnja pa zakrhljava. Tako na gospodarsko kot na naravno starost sadnih dreves vplivajo tla, nega in hrana.

Povprečna starost teh dreves doseže tale leta: jabolana, 60 let, hruške 80 let, češnje 50 let, višnje 30 in slive do 40 let — vse to drevje cepljeno na divjaku. Oreh in kostanj dočakata nad 100 let, oskoruša pa nad 200 let. Kratko življenje imata breskev in marelica — v srednji Evropi do 20 let.

Naravno starost sadnih dreves slabo poznamo, ker stara divja

Več ljudi več ve

Znana filmska zvezda Shelley Winters je pisala svojemu prvemu možu pa drugemu in tretjemu, da se misli ločiti od četrtga in kaj ji oni svetujejo.

sadna drevesa redko najdemo. V Sloveniji imamo do 300 let stare jabolane, v Alpah so naši

Prvi beograjski telovadci in policija

Slikar Stevo Todorović (1832 do 1925) je leta 1857 osnoval v Beogradu Umetniško šolo, prvo na Balkanu. Učenci, bilo jih je 80, so mimo drugega prejemali pouk tudi v telovadbi in mečevanju. Nekateri starši pa so to novost vzeli kot škodljivo zdravju njihovih otrok. Tako je Todorović kmalu dobil dopis policije: »Na pritožbo staršev, da uvažate take plesne igre, kjer si otroci lahko polomijo roke in noge, se vam nadaljnje delo prepoveduje«. Vendar je na posredovanje ministra prosvete Todorović že nekaj dni nato dobil iz policije nov dopis: »Prosimo, da nadaljujete delo s telesnimi vajami, podmladku v korist.« Todorović je s svojimi telo-

vadnimi vajami tako navdušil beograjsko mladino, da je lahko kmalu ustanovil tudi »Prvo beograjsko gimnastično društvo« — prvo organizacijo za gojitve telesne kulture pri Jugoslovanih.

— Ojej, spet premalo počena...

OD 16. DECEMBRA 1959 DO 2. FEBRUARJA 1960:

1834 novih naročnikov

Dosedanjim 1.719 novim naročnikom zadnjega poldruga meseca se je v minulem tednu pridružilo še 115 novih naročnikov, s čimer se je število vseh novih rednih bralcev našega lista povečalo na 1.834. Posamezna področja so dosegla v tem času naslednji uspeh:

OBČINA BREŽICE 463 novih naročnikov
OBČINA SEVNICA 527 novih naročnikov
OBČINA SENOVO 108 novih naročnikov
OBČINA VIDEM-KRŠKO 225 novih naročnikov

Stari del novomeškega okraja . . . 354 novih naročnikov
Razne pošte v LRS in FLRJ . . . 131 novih naročnikov
Inozemstvo 26 novih naročnikov

V 4 občinah Spod. Posavja se je v tem času naročilo na Dolenjski list skupno 1.323 novih naročnikov, od tega:

občina Brežice: pošta Artiće 35 novih naročnikov, Bizeljško 32, Brežice 53, Cerklje 29, Dobova 14, Globoko 43, Jesenice 33, Kapele 22, Krška vas 73, Pišce 39, Stara vas 39, Sromlje 51;

občina Sevnica: Blanca 32, Boštanj 43, Bučka 39, Krmelj 22, Loka pri Zidanem mostu 39, Sevnica 132, Studenec 36, Šentjanž 151, Tržišče 24, Zabukovje 9;

občina Senovo: Brestanica 43, Koprivnica 41, Senovo 24; občina Videm-Krško: Leskovec 34, Raka 55, Videm-Krško 123, Zdole 13.

PONOVO OBVEŠČAMO vse stare in nove naročnike, da bodo sodelovali v velikem nagradnem žrebanju, ki ga bomo razpisali 17. februarja ob desetletnici izhajanja Dolenjskega lista.

ČLANI SOCIALISTIČNE ZVEZE! Naročite se na glasilo Okrajnega odbora SZDL Novo mesto, priporočite Dolenjski list prijateljem in znancem, ki časnika še ne dobivajo po pošti na svoj naslov! Sodelujte v razširjanju socialističnega tiska!

Jurij Kozjak v kitajščini

24. novembra 1959 je prejela Studijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu izreden knjižni dar: prevod Jurija Kozjaka v kitajščini. To je tudi prva knjiga v tej ustanovi v kitajskem jeziku. Darovalec dr. F. Kolenik iz Avstrije je v knjigo napisal tudi posvetilo.

Morda je prav, da izrazimo to priložnost in morda bo tudi za-

malno bralce Dolenjskega lista, da opišem v katere jezike je prevajeno to delo, ki se dogaja na Dolenjskem v okolici Stične in ki ga je napisal dolenjski rojak Josip Jurčič. Menda ni Slovencu, ki ne bi poznal Jurija Kozjaka, saj je to živo, ki še skoraj 100 let zanima slovenskega bralca. V zadnjem času pa si vedno bolj udara pot med številne narode na svetu. Brez dvoma je ta slovenska povest prevedena v največ jezikov in je po številu prevodov ni dosegel niti Hlapce Jernej.

Francoski prevod: prvi prevod Jurij Kozjak je izšel v francoskem jeziku l. 1938. Doživel je že tri izdaje, četrta bo pa izšla vsak čas v Parizu. Prevajalec je bil odlikovan v Franciji zaradi tega prevoda z zlato medaljo. Poleg tega knjižni izdaj je izhajal prevod tudi v časopisnem podlistku.

Hrvatski prevod je izšel l. 1944 v Zagrebu, a takratna NDH je besedo Turki povsod zamenjala za besedo neprijatelj ali osmanlije. Prevajalec ima nov prevod v rokopisu, a nima še založnika.

Grški prevod je izšel leta 1956. — Prevod v navedenih osem jezikih so izšli v knjižni izdaji in vse primerke hrani tudi Studijska knjižnica. V večini so dar dr. F. Kolenika, ki je prevajalec ali posrednik za prevajanje v vse omenjene in še spodaj naštet jezik.

Litvanski prevod je izšel v podlistku v treh litvanskih časnikih. Vietnamski prevod je izhajal kot podlistek v saigonskem časniku l. 1955.

Hrvatski gradščanski prevod je izhajal v Avstriji na Gradščanskem v cerkvenem časniku. Španski prevod je v tisku.

Poljski prevod tiska neka založba v Londonu, prav tako pa ima poljski prevod založba na Poljskem.

Nizozemski prevod je nastal leta 1946 in bo izšel v tisku. Za tisk pa so že pripravljeni prevodi v naslednjih jezikih: v portugalskem, češkem, srbskem, etipakem, madžarskem, japonskem, bolgarskem, ukrajinskem, arabskem, armenskem, indijskem, madagaskarskem, albanskem, hebrejskem, slovaškem in esperantskem. Tako je Jurij Kozjak preveden kar v trideset jezikov, kar je brez dvoma izreden uspeh. Omeniti pa je treba, da se pripravljajo prevodi v romunski, ciganski, turški, retoromanski, švedski, ruski in še v dva afriška jezika.

Tako je dolenjska pokrajina v Juriju Kozjaku posredovana številnim narodom.

Naj omenim še, da tiskajo v Regensburgu prevod Jurčičevega Desetega brata in da je založnik prošil nabo ustanovo za primerke slovenskih izdaj z ilustracijami. Tako bo tudi morda Deseti brat doživel iste uspehe. Isti založnik je ravnokar izdal tudi Finžgarjevo Deklo Ančko v nemškem prevodu. Če bo sreča, bo ob 100 letnici Jurija Kozjaka razstavljen v naši ustanovi še več teh prevodov.

Bogo Komelj

Ali je rak podedljiv?

Na osnovi skupne preiskave 12.000 pacientov v ameriških in sovjetskih bolnišnicah so znova dognali, da rak ni podedljiva bolezen.

Za porodnice

V Parizu so dali v prodajo gramofonske plošče z lekcijami pripravljale gimnastike za porod brez bolečin.

Udobje v stratosferi

V najnovejšem tipu sovjetskega potniškega letala za velike višine TU 104 je zelo udobno. Udobje je tudi tla, da pritisneš na gumb, pa se ti izpod fotelja dvigne pred usta zaželeni pižama.

Zavito povedano

Mestece San Marino v Italijani se je lahko pohvalilo, da že 20 let ni bilo v njem ne ropa ne tatvine. Zda je ta sloves izgubil, ker je bil v mestu storjen rop. Da pa ne bi to imenovali s pravim imenom, so svojemu časopisu »Tribuna« ta rop svojim bralcem takole opisali: »Zgodil se je primer nezakonitega vzetja vsote 100 dolarjev z uporabo gorjače«.

Pred 14 dnevi je Jože Knez iz Dolenje vasi pri Krškem uplenil v Črni mlaki 160 kg težkega divjega prašiča. V tamkajšnjih gozdovih so divji prašiči bolj redka pojava. (Foto: Martin Zupančič, Artiće)

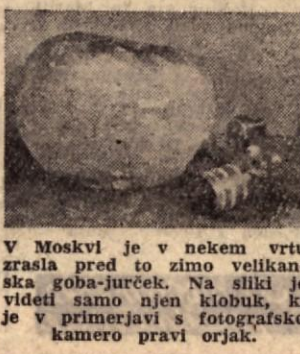
Dedek škof na gornji sliki je Salomao Ferraz iz Sao Paula v Braziliji. Čeprav je poročen in oče sedmih otrok ter tudi že nekajkrat ded, je tudi papež popustil pred njegovo vztrajnostjo. Ne samo, da ga ni kot duhovnika izobčil, ker je prekršil celibat, marveč je njegov zakon priznal, te dni pa ga je celo potrdil kot škofa, za katerega so ga imenovali brazilski katoliki na svojem kongresu leta 1945. Ker je Ferraz med brazilci zelo priljubljen, papež ni tvegala spora z njim zaradi celibata, ker se boji popolnega razkola in očitne brazilskih katolicov od rimske kurije. Spričo takšne nevarnosti, ki bi v določenem smislu prav gotovo pomenila spodbudo za podobne primere, je božji namestnik v Rimu trdno zamljal na obe očesi in spregledal boječemu škofu ženo in številne otroke.

V središču New Yorka so zadnja štiri nadstropja nekega nebotičnika naseljena s kaj zanimivimi stanovalci: živalmi najrazličnejših vrst in pasem. Zakonca Wolfshmidt imata tamkaj prvi zoološki vrst redkih živali, ki jih proti visoki odškodnini posojata raznim filmskim producentom in televizijskim družbam. Nekatere dresirane živali imajo kar stalne pogodbe za nastopanje na televiziji in na raznih odrih. Mali krokodil, lama, dresirani psi, papige, mačke, konji — vse te živali bivajo v omejenih prostorih, le sem in tja se lahko sprehodijo po ulici, kot kaže slika.

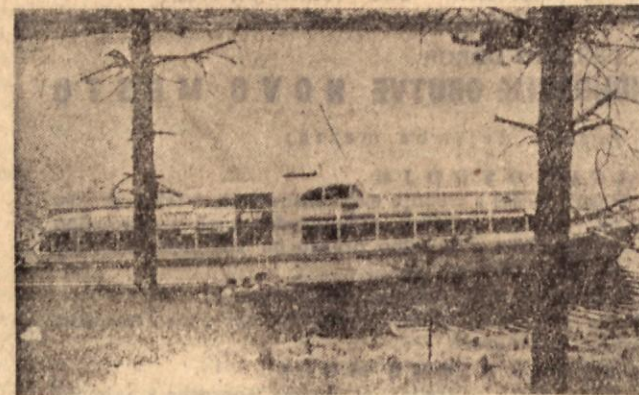
Slika kaže zanimivo in tvegano operacijo želodčnega kamna. Operirajo vola, in sicer na Dunaju. Postopek je tvegan, ker je bilo treba operirati žival le z lokalno anestezijo. Vendar pa je operacija uspela in vol se spet prav dobro počuti. To se je nedavno zgodilo na veterinarski fakulteti dunajske univerze.

V Moskvi je v nekem vrtu zrasla pred to zimo velika goba-jurek. Na sliki je videti samo njen klobuk, ki je v primerjavi s fotografsko kamero pravi orjak.

Indonezija je pred nedavnim slovesno proslavila praznik mednarodne solidarnosti. Na ulicah Djakarte se je slavila udeležiti tudi predsednik Sukarno, ki ga vidimo na sliki, ko s slavno igralko Meke Widdajyo pleše tradicionalni obredni ples.

Čehoslovaki uvažajo na vseh svojih vodah sodobna prevozna sredstva — hidrobus — ki so najbolj primerni za razne izlete in nagle potniške proge. Na sliki je tak izletniški hidrobus na umetnem jezeru, ki je nastalo za Lipenskim jezerom v zgornjem toku reke Vltave.

Planirajte letni dopust v avgustu, kajti
OSKAR Vas popelje brezplačno na olimpiad v Kim!

Kako? Enostavno! Potrebno je le, da kupite detergent OSKAR, novi, visokokvalitetni in izredno poceni detergent za pranje belega in pisane perila. Z njim si kupite možnost, da avgusta brezplačno potujete na letošnjo olimpiado v Rim. V vsakem zavitu detergenta OSKAR je po ena fotografija olimpijskih tekmovalcev. Vsakdo, ki v zavitu najde fotografijo jugoslovanskega olimpijskega tekmovalca STANKA LORGERJA, je dobitnik brezplačnega potovanja na olimpiado.

Zbrane fotografije ostalih rekorderjev od štev. 1 do 10 vas bodo vključile v velike nagradne igre z bogatimi dobitki!

Fotografije STANKA LORGERJA in ostalih olimpijskih rekorderjev bodo krožile v vseh zavitih detergenta OSKAR do 15. junija 1960. Imena dobitnikov potovanja na olimpiado bodo postopoma objavljena do 1. julija letos. Potovanje bo organizirano iz Maribora v mesecu avgustu. Zrebanje ostalih dobitkov bo prav tako avgusta v Mariboru.

TOVARNA ZLATOROG, proizvajalec novega detergenta OSKAR in organizator tega edinstvenega natečaja, je prepričana, da bosta kvaliteta in cena detergenta OSKAR navdušili vsako gospodinjstvo, vsako gospodinjstvo, potovanje na olimpiado in drugi dobitki pa bodo osrečili marsikatero družino!